

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRKÖK, 1923 december 13.

338. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lolbach-palota)

A föld

Az a haláltánc, amit a vajdasági városok földjein táncolnak a paragrafusok és az intézkedések, nagyon hasonlít az utolsó vagyont eltékozló nábob utolsó boros éjszakájához. Az egykor gazdag, virágzó szellemi és gazdasági kulturájú városok, melyeknek öngazgatásában fejlődött ki az állampolgárok polgári érettsége s közéleti etikája, autonómiájuk alapját vesztik most el. A szerbiai mentalitás, mely nem ismeri a városi önkormányzatot, értetlenül, tájékozatlan, idegenül áll szemben a városi öngazgatással. Bizonyosan nem védnek azok, akik a városi önkormányzatok gyakori megnyirbálásának okát abban a közszellemben keresik, mely a szerbiai államosított közigazgatásban fejlődött ki.

Ha a városoknak nincs vagyoniuk, akkor az önkormányzat valószínűsége megszünt. Az öngazgatás, melytől a vagyonek kezelését — igaz, a vagyont is — megvonták s mely pusztán a pótlások kivételében és beszédében nyilatkozik meg. Azok az intézkedések, melyek a városok tulajdonában, tehát köztulajdonban levő földeket elvesznek, szétszatanak és magántulajdonokká tördelnek szét, nemcsak a városi politika, hanem az állami földpolitika kritikai szempontját sem állják ki.

Nagyon bő vita folyik állandóan az agrárreform kérdésében. Az agrárreformnak alig van egyetlen kérdése, amelyben ne ellentétes nézetek működnek egymással. Kítől lehet földet elvenni, milyen földet lehet elvenni, kinek kell földet adni, kártérítést fizessen-e az állam, mi legyen a kártérítés alapja — el nem nyugvó konvenciók kérdései az agrárreform vitájának.

Csak egyről, az egyetemes szempontok közül a legalapvetőbb és legnagyobb jelentőségű kérdéstről nem beszélt senki, arról, hogy magántulajdonba adják-e az igényjogosultak között szétszított földet. Mindenki belenyugszik abba, hogy az állam magántulajdonba ad. Holott az agrárszociologia tanításai nem hagynak már kétséget a tekintetben, hogy a földet nem magántulajdonba, hanem örökhaszonbérletbe kell adni. Az örökhaszonbérlet örökös, meg nem zavarható, vissza nem vonható, örökölhető birtokot ad, de akármilyen csekély, azonban a föld piaci értékétől függő bér ellenében. A termelés folytonosságát, sőt: a gazdasági és jogi rendszer biztosítását, ami mellett az új igényjogosultak a föld termésétől, az eszközölt beruházásoktól függetlenül s csak

a pusztai föld piaci értékétől függően bármilyen kedvezményesen megszabott százalékos kulcs szerint fizetnek a járadékot. Erre a járadékra ugyanis szükség van, mert a földtulajdonosoknak fizetendő kártérítésnek egyik fedezetét ez szolgáltatná. S akkor már nemcsak a demagógia szólamaát, hanem a tudomány tanításait is figyelembe kellene venni, amikor örök időtől szóló, visszavonhatatlan és korrigálhatatlan módon akaják újra rendezni a föld s a földbirtokos közötti viszonyt.

Nem felel meg a társadalmi fejlődés tendenciájának az a rendszer, mely a városok tulajdonát alkotó, tehát köztulajdonban levő földeket vesz el s magántulajdonként oszt szét. De nem felel meg a fejlődés követelményének az a mód sem, mely kisajátított magántulajdonba ad magántulajdonba. A városok köztulajdonban levő földje az egész város lakosságáé. Ez a föld egyrészt a városi lakosság közterheit segíti el-

viselni, másrészt a föld ugyanannyi munkáját tartja el, mint ahány között a föld szétszitható. Ha tehát ez a föld nem tart el több családot, ha szétszitható, mintha kisebb haszonbérletekben művelik, a politikai szempontok nem lehetnek olyan korlátlan urrá a gazdasági és egzisztenciális érdekeken, hogy városok lakosságát megnyomorítsák a birtokosoknak s a tulajdonosnak személyében esaközölt cserével.

Földnélküli Jánosok lesznek a városok. Az államhatalom nem veszi át a városok terheit, de elveszi azt a vagyont, melynek jövedelméből ezeket a terheket viselni lehet. A városok nem teljesíthetik kulturális, közegészségügyi, rendészeti köteleességeiket. A polgárság rövid időn belül össze fog roppanni a városi adóterhek alatt. Nincs olyan agrárreform, mely ezt a célt akarná s nem lehet olyan közszellem, mely ebbe az eredménybe bele tudna nyugodni.

A jugoszláv-osztrák egyezmény a parlament előtt

Visszavonják a jövő évi költségvetést

Beogradból jelentik: A parlament munkájában a legutóbbi hetekben állandóan nagy zökkenők következnek be, mert a kormány nagyon lassan készül el azokkal a törvényjavaslatokkal, amelyeknek megvalósítását megalakulása alkalmával programjába felvette. Így a szerdai ülésen is, amikor a parlament kimerítette napirendjét, az elnök nem tudott indítványt tenni a jövő ülés napirendjére nézve és így a pénteki napirenden csak a következő ülés tárgysorozatának megállapítása fog szerepelni.

Az ellenzéknek a bizottságokban tanúsított nagy harcikedve miatt a bizottságok munkája csak lassan halad előre. Így a pénzügyi bizottságban a költségvetési vita annyira elhúzódott, hogy a kormány kénytelen volt tizenkettődekről szóló javaslatot készíteni. Emiatt a pénzügyi bizottság szerdán félbeszakította a rendes költségvetés tárgyalását és a tizenkettődik vitájára tért át. A kormány reméli, hogy a tizenkettődik vitája simábban fog lefolyni, mint a költségvetés tárgyalása és a javaslat hamarosan a parlament elé kerülhet, úgy, hogy a kormány el tudja kerülni azt, hogy január elsején az ex-lex beálljon.

Mivel a tizenkettődik-javaslatokkal egészen március végéig biztosítva lesz a költségvetés, a kormány céltalannak tartja, hogy az 1923—24. évi költségvetést, amely június végén amúgy is lejárna,

hosszu parlamenti vitával fogadtassa el. Ezért az az eszme merült fel, hogy a pénzügyi bizottság előtt fekvő költségvetés-tervezetet az 1924—25-ik évi költségvetés helyettes fogadjassák el olyképen, hogy a jövő költségvetési év április 1-én kezdődnek. A pénzügyminiszter hír szerint, ebből a célból vissza is fogja vonni az 1924—25-ik évi költségvetést, amelyet már beterveztett a parlament elé.

A nemzetgyűlés ülése

A parlament szerdai ülése Jovanovics Ljuba elnökleje alatt délután tíz órakor vette kezdetét. A napirendre való áttérés előtt Pestic, Perics és Sztojadinovics miniszterek válaszoltak különböző kisebb jelentőségű kérdésekre, majd az elnök bejelentette, hogy a pénzügyminiszter beterveztette az az 1924. január, február, március havára szóló költségvetési tizenkettődik javaslatot.

A parlament elhatározta ennek a javaslatnak sürgős letárgyalását. Ezután megkezdődött a napirendre kitűzött Németausztriával kötött konvenciók tárgyalása. Dimitrijevic Mita (rad.) előadó ismertette a konvenciók tartalmát, majd Ninesics külügyminiszter emelkedett szólásra.

— A Habsburg-monarchia bukása után — mondta — gazdasági tekintetben is új helyzet állt elő. A régi gazdasági kötelek elszakadtak és részben megsem-

misültek. Ujra kellett rendezni a gazdasági viszonyokat az utódállamok között és lépésről-lépésre helyreállítani a gazdasági kapcsolatokat. A békeszerződések egész sor kérdést rendezetlenül hagytak. Ezeket a kérdéseket az érdekelt feleknek kell egymás között elrendezniük. Ezek a konvenciók is ilyen rendezetlenül maradt kérdéseket óhajtanak rendezni és ezért kérem az előterjesztett konvenciók elfogadását.

Reizner demokrata hosszabb beszédben bírálta a megkötött egyezményeket, amelyek szerinte károsak Szlovénia érdekeire. Különösen erős kritikában részesítette az osztrák birtokok sequestrumának feloldását és a háboru előtti adósságok rendezésének kérdését.

Behmen muzulmán képviselő arról a konvencióról beszélt, amely a volt Bosznia-Hercegovina-i kormány vagyona tekintetében a saint-germaini békeszerződésen bizonyos változtatásokat tesz. Tiltakozott az ellen, hogy a kormány megvásárolja a nacionalizált iparvállalatok részvényeit, mert azok jog szerint Bosznia tulajdonát képezik. Inkább Ausztriának kellene kártérítést fizetni azért, mert azokra az értékekre zárlatot rendelt el. A békeszerződés szerint sem részes Bosznia a volt Monarchia terheiben. Tiltakozott Markovics Lázár volt igazságügyminiszter fölfogása ellen, amely szerint a volt B. H. kormány vagyont a hadikárpótlási alaphoz kellene csatolni. Mint az autonómista párt tagja, azt követeli, hogy a visszaszerzett értékeket Bosznia céljaira fordítsák. A javaslat ellen szavaz.

Skalj klerikális képviselő szlovén nyelvű beszédében károsnak jelentette ki az egyezményeket, melyeket nem fogad el.

Simonovics demokrata képviselő jogász érvekkel alátámasztva bizonyította, hogy a szekvesztrumok kérdésében nem kielégítőek az egyezmények. Főlemlítette a Csekonics birtok-esetet, amelynek tárgyalásánál a kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy más békeszerződések kötelezik a kormányt a szekvesztrumok föloldására. Ha az áll Magyarországra, akkor áll Ausztriára is, tehát fölösleges volna a konvenció. Különben sem volna szabad a kormánynak a békeszerződésekben folyó kötelezettségére hivatkozni, amikor Bécsben és Pesten ezt sohasem teszik meg. El-lenzi a javaslatot.

Markovics Lázár, mint a tárgyalások vezetője részletesen választott az elhangzott kifogásokra. Visszautasította azt a vádat, mintha az egyezmények különösen Szlovénia nézve károsak lennének és különösen kiemelte

a háború előtti adósságok kedvező rendezését, amelyek 36 szoros kulcsot adnak az osztrák korona mai értékéhez képest. Ami a boszniai iparvállalatok részvényeinek megvásárlását illeti, kijelentette, hogy részben osztja Behmen felfogását, de rámutat arra, hogy az összes részvényekért csak tizmillió dinárt fizet az állam, ami jelentéktelen összeg a részvények belső értékéhez képest.

Skuli képviselő személyes kérdésben történt felszólalása után Dimitrijevic Dusán a földművespárt dek rációját olvasta fel, amely szintén elítéli a konvenciókat.

A szónokok sora merült ezzel és az elnök szavazásra teszi fel a javaslatot, amelyet 111 szóval 53 ellen elfogad a Ház.

A legközelebbi ülést péntek délelőttre hívták össze, napirendjén csak a következő ülés napirendjének megállapítása szerepel.

A hajózási szindikátusról szóló javaslat a radikális klub előtt

A radikális klub szerdán folytatta az állami, hajózási szindikátusról folyó vitát. A klub által kiküldött ötagu bizottság betervezte az erre vonatkozó javaslatát, amely lényegesen különbözik a közlekedésügyi miniszter törvénytervezetétől. A bizottság javaslatában elsősorban azt kívánja, hogy a hadihárpótlási kötvényeket, amelyeket a részvényvásárlásnál készpénz helyett el lehet fogadni, ne harminc, hanem ötven százalék értékben fogadják el. Ezen kívül a javaslat úgy intézkedik, hogy a részvénytőkének 150 millióról-200 millióra való felemelésénél az 50 millió különbözetet ne a hajózási társaságok, hanem magánosok jegyezhessek. A tizenöttagu igazgatóságban az állam 8 taggal, a magánosok pedig 7 taggal legyenek képviselve. Ez utóbbi ügyben a klub ülésén hosszabb vita indult meg, amelyen bár a hangulat a bi-

zottság javaslata mellett nyilatkozott meg, végleges döntést nem hoztak.

A klub az ötagu bizottságot végül megbizta azzal, hogy pontosan állapítsa meg annak a vagyonszámát, amellyel az állam az új társulat alapításához — hajókkal és egyéb felszerelésekkel — hozzájárul.

A zombolyai határkiigazítás a parlament előtt

A parlament pénteki ülésén fog Nincsićs külügyminiszter válaszolni

dr. Kraft Istvánnak, a német párt elnökének a zombolyai határrendezés ügyében hozza intézett interpellációjára, valamint a többi e tárgyban hozza intézett kérdésre is. Politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek a külügyminiszter expozeje elé. Kraft dr. fel fogja használni ezt az alkalmat arra, hogy a parlament plénuma előtt leszögezze a német pártnak a zombolyai határrendezés kérdésében és általában a kormány kisebbségi politikájával szemben elfoglalt álláspontját.

Készülődnek a vajdasági pártok a községi választásokra

A jövő év elejére várják a vajdasági községi választások kiírását Nem idegenkednek már az autonómiától

A vajdasági községi választások kiírásának a híre — mint már annyiszor — újból kísért. Az eddigi tapasztalatok után csak fentartással lehet fogadni ezt a hírt, amely valamennyi pártnak szinte kívánsága. Az az élénk szervezkedés azonban, amely újabban a vajdasági politikai pártokban észlelhető és általában a vajdasági pártok szokatlan agilitása a községi választásokra való készülődést jelenti.

Jól informált politikai körökben szerzett értesülés szerint a radikális pártban azt hiszik, hogy a jövő év elején kiírják a vajdasági községi választásokat. E hír szerint a vajdasági radikálisok már régebben sürgetik a községi választások kiírását, amit eddig különböző okok késleltettek, elsősorban az, hogy a kormány csak az új tartományi beosztás végrehajtása után akarta a községi választásokat megtartani. Mivel pedig a tartományi beosztás végrehajtása megkezdődött és az év végéig előre láthatólag befejezést is nyer, így a radikális párt felfogása szerint nem lehet semmi akadálya annak, hogy újév után sor kerüljön a községi választások kiírására.

A vajdasági radikális képviselők ezt az álláspontot képviselik még a kormánnyal szemben is, amely még

nem döntött a vajdasági községi választások kiírása kérdésében. Nincs kizárva, hogy a vajdasági képviselőknek erőteljes mozgalmat kelljen érdekében indítani, miután a kormány azzal a tervvel is foglalkozik, hogy a községi választások megtartása előtt még tető alá hozza az új községi törvényt. Radikális párti körökben mégis arra számítanak, hogy a vajdasági radikális képviselők intervenciójának a kormány kénytelen lesz engedni.

A radikális párton kívül számít erre a többi vajdasági párt is. Értesülésünk szerint a vajdasági demokraták új szervezkedésének, a külön vajdasági pártbizottság és párttitkárság alakításának — tehát általában az egész vasárnapi pancsevői kongresszusnak — ugyancsak a községi választásokra való készülődés adott közvetlen okot. A demokratapárt, amely a legutóbbi országos választásoknál elvesztette a legfontosabb vajdasági pozícióit, tisztában van azzal, hogy a mostani erőviszonyok mellett nem kecsegtető kilátásokkal mehet a községi választásokba. Ezért erőteljes új agitációt akar a Vajdaságban indítani, hogy elvesztett pozícióinak legalább egy részét visszaszerezze. A demokratapárt új vajdasági párttitkársága ezért már

a legközelebbi hetekben számos népgyűlést akar tartani és általában erős agitációt fog kifejteni, mert a vajdasági demokraták az őket legutóbbi ért kudarcokat nagyrészt a demokratapárt főbizottságának tulajdonítják.

A községi választások előkészítését célozza a bunyevác-sokácipártnak legutóbbi sikertelen kísérlete is, amellyel a pártot újjá akarta szervezni a passzivitásba vonult intellektuellek bevonásával. Ha ez a kísérlet nem is járt teljes sikerrel, azért a párt fokozott mértékben folytatja most a falvakban és szállásokon agitációs munkáját, már csak a Radics-párt vajdasági térfoglalásának megakadályozására is.

Hogy a kisebbségi pártok — elsősorban a Magyar Párt — milyen intézkedéseket tesznek a községi választások előkészítésére, arra nézve eddig csak a Magyar Párt elnökének az a nyilatkozata ismeretes, amely szerint a párt külön bizottságot fog alakítani a választói névjegyzékek újév után történő kiigazításának előkészítésére, mert a magyarságnak a községi választásokon való aktív részvétele elsősorban attól függ, hogy az eddig kihagyott magyar választókat felveszik-e a névjegyzékekbe. A suboticaí radikális párt egyik vezetője részéről nyert információnk szerint a kihagyott magyar választókat az év elején hivatalból eszközölni kiigazítás alkalmából feltétlenül felveszik a névjegyzékekbe. A küszöbön álló községi választásokon minden jel szerint először fogja a jugoszláviai magyarság politikai jogait gyakorolni.

A községi választásokra való előkészületeknél még figyelemreméltó jelenség az az információnk, hogy ugyiszólván valamennyi vajdasági párt — a centralisták majdnem ugyanúgy, mint az autonomisták — bizonyos fokig az autonómia jelszavának a hangsúlyozásával mennek a községi választások küzdelmébe, nemcsak a választók könnyebb megnyerése céljából, hanem belső meggyőződésből is, mert a vajdasági centralista pártok sincsenek az utóbbi időben megelégedve a kormány és a pártok beogradi főbizottságának szerinti is igazságtalan vajdasági politikájával.

A regény és az élet

Ita: Baedeker

Bizonyos írók műveit — első sorban a Jókaiéit — azért olvasom különös előszeretettel, mert szokatlanul jó, rendkívül érdekes és kiválóan tehetséges emberekkel találkozom bennük, olyan pompás asszonyokkal és olyan tökéletes férfiakkal, akikhez foghatókat se nagy városokban, se falun, se itthon, se külföldön sohase sikerült látnom. Ha úgy összehasonlítom e kellemes regénybeli alakokat a személyes ismerőseimmel, akik közt pedig igazán sok derék és kifogástalan jellemű uriember és urasszony van, akkor ez az összemérés rendszeren az előbbiek javára végződik kedvező eredménnyel. Ez ugyan a regényíróra nem jelent éppen föltétlenül hízogó kritikát, de épp oly kevésbé jelent elítélést, mert elismerés, hála, sőt elragadtatás sugárzik ki belőle azért, hogy olyan ritkavalóságú emberpéldányokkal és olyan szeretetreméltó jellemekkel hozott bennünket össze, akik csakis az ő elképzelésben gazdag művének az érdekes fejezeteiben találhatók. Ezeknek a jeles íróknak — és első sorban Jókainak — köszönhetjük, hogy igazán nemesszabású és evangéliumi jóságú anyagi nőekkel és isteni (vagy legalább is félisteni) férfiakkal is összeismerkedhettünk, olyan pompásan szabott halandókkal, akikhez hasonlókat hasztalan keresnénk a legelőkelőbb szalónokban s a legfeudálisabb kaszinóknak, s így természetesen az olvasókörökben s a kávéházakban is.

Bizonyos, hogy nem én vagyok az egyetlen regényolvasó, aki ezt a hálát érzi és ezt az elismerést kifejezi az irodalmi létéről. Bizonyos, hogy e szórakoztató könyvekben az önk-alázatos szolgáján kívül is sokan akadtak

olyan vonzó ismerősökre, akikkel szívesen volnának állandóan együtt, s örömet cserélnék föl velük azokat a huszvérszekötetéseiket, barátaikat és jó ismerősöket, akikkel a hivatalban együtt körmölnék vagy esténként együtt kártyáznak. Ez természetesen lehetetlen, de azért így se volna szép tőlük, ha nem éreznék hálát e kedves könyvek és azok kiünő szerzői iránt, akik őt olyan — szellemileg és erkölcsileg egyaránt — előkelő társaságba vezették....

Mily jóleső érzés, ha az élet csunya vásáriában elfáradt szemünk megpihenhet e rokonszenves regényalakokon! A legraffináltabb olvasó is elfelejti egy-két órára vagy percre, hogy nem él, hanem olvas, hogy az alakok, akiket itt fölvonulni lát, nem eleven emberpalánták, hanem papírosfigurák; hogy a szerzetelen fantáziájú költő annyira nemes tulajdonsággal ruházta föl a hőseit, amennyit a való élet embere el se bírhat.... S ha ez egy-két boldog óra vagy ez a néhány jótékony perc elmúlt, bizony őszintén sajnálja az ily könyv olvasója, hogy az életben nem tudott olyan ismerősökre lelni, akik hasonló szimpátiákat válthattak volna ki a lelkéből, mint ezek a poétai képzelőtehetséggel és szerzetlen túlzással megkonstruált tökéletességek. Charles Dickens egyik különös regényalakja jut eszembe, aki annyira rajongott a régi klasszikus korért s annak az embereiért, hogy a kortársai között sehogyse tudta magát jólérezni s azokat mind kicsinyeknek és jelentékteleneknek ítélte, — nem is méltók arra, hogy szóba álljon velük. S mikor egyszer azt kérdezték tőle, kivel szerepel a legrészesebben megismerkedni és társalogni, azt felelte: Cicero-val. (Aki csakugyan szeretőlt érdekes ember volt, amint azt róla Boissier ír megirta).... E regények olvasói közt is lesz bizonyára nem

egy, aki arra a kérdésre, kinek a társaságában óhajtaná ebédelni vagy kivel kívánna táncolni, azt válaszolja majd, hogy Berend Ivánnal és Kárpáthy Zoltánnal, Evilával vagy Pálma grófnővel. S ezek az olvasók mindenestre előnyösebb helyzetben vannak mint a Dickens kómius különce, akinek sohase sikerült a nagy orátorral és ékesszavú prókátorral összejönni. Ők akkor lehetnek együtt a Dumas, Hugo Viktor és Jókai regényhőseivel, amikor a velük való társalgásra kedvük támad, amikor a reális élet kevésbé ideális embereinek a köréből az eszmények közé akarnak menekülni, valahányszor e Mesterek írásait a kezükbe veszik. El se kell monniök hazulról.... Csak éppen hogy nem ebédelhetnének se nem táncolhatnak velük, mert ez már majdnem olyan nehéz dolog mint a Tuszkulánium volt tulajdonosával polemizálni. Ámbár, némi fantáziával....

Irigyelljük ezeket a kitünő regényírókat — és első sorban Jókait —, akinek az életben is ilyen derék ismerősök voltak. Mert bizonyos, hogy ismertek ilyen tökéletes gentleman-eket és ilyen perleket urinöket, vagy hogy azokat az urakat és hölgyeket, akikkel érintkeztek, ilyeneknek látták, ami utóvégre teljesen egyremegy, — máskülönbben nem fellehetnék volna őket félelem- és gáncsnélküli lovagoknak és szépségben s jellemben egyaránt makulátlan nőszemélynek. Az író, ha csak nem karrikaturista vagy freskőfestő, olyanoknak rajzolja és állítja be az embereit, amióknak látja őket, — s nem is tudja másképpen, mert hiszen, csakugy mint a festő, a szeménceresztül alkot. Jókai bizonyosan ismerte — vagy olyanoknak nézte — mindazokat a soktudású, nagyverejű, kiváló tehetséggel és csodás jellemű urakat, s azokat a tündérszép, mesés-karcsúságú, jószágos, büszke és okos höl-

gyeket, akiknek portréit az ő száznál több kötetében mint egy tarka arcképcsarnokba fölvonulni látjuk. Minő kár, hogy nekem és Neked, nyájas olvasómnak nincsen ilyen csupajót és merőszépet látó szemünk, amely lehetővé tenné, hogy a prózai életben — azaz a magunkban — levő ismerőseink között mi is találjunk hasonlóan érdekes jelenségeket s a tökéletességükkel lebilincselő egyéniségeket mint az említett s az »életből vett« regényekben! Ó, ha ezeknek a nemes cselekedeteiben, az ő előkelő gusztsusaikban s a z ajkukról elhangzó érdekes és önzetlen mondásokban gyönyörködhetnénk olykor-olykor, amikor a társaságunkkal vagyunk együtt! Ó, ha ezek közül választhatnók az utitársainkat, a kártyázópajtásainkat, a barátainkat és az ellenségeinket! Főleg ez utóbbiakat, akik olyan lojálisak, olyan lovagiasak és a bosszúállásuk eszközeiben olyan válogatóságok ezekben a fantasztikus, de meleg és szép írásokban!

Óh, akkor mi is szépnék látnók a világot és élése érdekesebbnek az életet! Akkor el volnánk bájolván az embertársainktól, s mindent elkövetnénk, hogy azok is szeressenek bennünket egy kicsit. És akkor nem születnének meg az ehhez hasonló sirámok (amelyekkel most teliszedtele van az irodalom), nem a pesszimizmus, a jövő félelme, a Schwarzseherei s a szakgatottság volna az írásaink vezérmotívuma, — vidám kis manók szokellnének ki a tintatartónk öbléből s a tollunk tréfás kedvben róna egymás mellé a mosolygó betűket. Mert aki hősök, lángelmék és angyalok között él, s csupa derék, önzetlen, hűséges és becsületes emberrel érintkezik, annak nincsenek fájo csalódásai és állandó keserűségei. S akinek nincsenek kedvetlenségei, az nem mond kellemetlenségeket az olvasóinak se....

Tizmillió dinárral

károsította meg az államot

novisadi hamisbélyeggyártó társaság

Novisadról jelentik: A beogradi rendőrség az okmánybélyeg hamisítás ügyében befejezte a nyomozást, amelynek alapján megállapították, hogy az okmánybélyeg hamisító társaság több mint tíz millió dinárral károsította meg az államot a hamis száz és ezer dináros okmánybélyeg forgalomba hozásával.

A kihallgatások alkalmával kiderült, hogy a hamisító banda vezetője Hippih Sándor volt, akinek a bélyeggyártási ötletet a szintén letartóztatott Hetter Sámuel és Hercog Imre adák. A bélyeglemezeket a szökésben levő Balog András fényképeség készítette, míg a kliséket Frankl Károly zimonyi műszerész csinálta, aki már hamis bankjegyyártása miatt is büntetve volt.

Amikor az üzem megindult, Hippih büntársait meghívta birtokára és ott egy elsötétített szobában két égo gyertyaszál és egy koponya előtt megeskette őket, hogy egymást nem fogják elárulni. Amint elkészült az első hamis bélyegcsomag, Hippihék ügynököket kerestek a bélyeg terjesztésére. Így egyeztek Löwi Jakab vámspedítőrel és a Romanovics testvérekkel, akik eleinte husz, később, mivel feljelentéssel fenyegetőztek, ötven százalékot kaptak az eladott hamisbélyeg árából. A hamisbélyeg vállalatnak beogradi főbizományosa Angyelkovic Danica trafikos volt, akinek üzlete a Terazian van.

A hamisító társaságot átkísérik a beogradi ügyészség fogházába.

Az országos

betegsegélyző pénztár a suboticaei pénztár ellen

A gyógyszerészek nem kötelesek husz százaléknál nagyobb engedményt adni a pénztárnak

Ismeretesek azok az ellentétek, amelyek a suboticaei kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatója és az itteni gyógyszerészek közt már régebben felmerültek a gyógyszerárakból a pénztár számára felajánlott engedmények miatt.

A gyógyszerészek eddig a betegsegélyző pénztár számlájára kiszolgáltatót gyógyszerek árából husz százalék engedményt adtak a pénztárnak. A múlt évben egyik suboticaei gyógyszerész ajánlatot tett a kerületi pénztár igazgatóságának, hogy a nála vásárolt gyógyszereket harminc százalékkal fogja olcsóbban számítani a hivatalos áraknál. Ennek alapján a suboticaei pénztár igazgatósága a többi gyógyszerészeket is felszólította, hogy ugyanilyen engedményt adjanak, amit azonban ezek megtagadtak. A gyógyszerészek továbbra is kiszolgáltatták a pénztári tagoknak a gyógyszereket, mire a pénztár igazgatósága kijelentette, hogy nem fogja számláikat kifizetni. A gyógyszerészek emiatt panasszal fordultak a zagrebi országos pénztárhoz, amelynek elintézéséig a suboticaei pénztár mégis kénytelen volt a husz százalékos engedménnyel kiállított számlákat kifizetni.

Bogdanovics igazgatónak a gyógyszerészekkel szemben tanúsított eljárását most a zagrebi országos munkásbiztosító pénztár is dezavválta. A gyógyszerészek beadványára hozott döntésében az országos pénztár igazgatósága kimondotta, hogy a gyógyszerészek az eddig szokásban volt husz százaléknál nagyobb engedményt nem szabad követelni, mert az esetben, ha a gyógyszerészek az árengedmények tekintetében versenyeznek egymással, könnyen megtörténhet, hogy ez a verseny a

kiszolgáltatót gyógyszerek minősége vagy mennyisége tekintetében károsítja meg a pénztári tagokat. A döntés indokolása szerint ugyanis a gyógyszerárakat miniszteri rendelet szabályozza, amely árakból harminc százalék engedményt rendes körülmények között csak ráfizetéssel ad-

hatnak a gyógyszerészek.

Ez a döntés egyben azt az utasítást is tartalmazza, hogy a suboticaei pénztár a házi megrendeléseknél egy gyógyszerért sem részesíthet előnyben, hanem megrendeléseit valamennyi gyógyszerész között egyenlő arányban tartozik felosztani.

A liberálisok támogatják Baldwint

Nem mond le az angol kormány

Londonból jelentik: A keddi minisztertanácsban, a lapok értesülése szerint elhatározták, hogy a Baldwin-kabinet egyelőre nem fog lemondani, hanem továbbra is megtartja parlamenti vezérszerepét, annál is inkább, mivel a többi polgári párt részéről ígéretet kaptak a támogatásra.

A „Daily Telegraph” úgy tudja, hogy a Baldwin-kormány támogatására hajlandó a liberális párt többszárnya, amely tulságosan idegenkedik egy liberális-munkás párti koalíciótól. Egyelőre még bizonytalan, hogy a liberális többszárnya az esetben, ha a kormány aktív, vagy passzív segítéséről lesz szó, milyen álláspontot

fog elfoglalni, nincs kizárva azonban, hogy a választások előtt az egyesült liberális párt ismét kettészakad. Nem tartják ugyanis valószínűnek, hogy Lloyd George, aki az utóbbi időben élesen bírálta Baldwin politikáját, a kormány támogatására hajlandó lenne.

Hír szerint a munkáspárt tagjai kifejezésre juttatták, hogy Ramsay Macdonald egy munkás-kormányban miniszterelnök és külügyi államtitkár lenne. A külügyi államtitkárságot Shaw vállalná. A pártvezér helyettese az alsóházban Clynes, a kincstári kancellár Snowden, belügyminiszter pedig Sidney Webbs lenne. Ezek a kombinációk azonban bizonytalanok

A zombori megyegyűlés

a belügyminiszter ellen

A vármegye elítéli a jegyzői kinevezéseknél követett eljárást

Somborból jelentik: Szerdán délután tartotta a megyei képviselőtestület rendes évi közgyűlést, amelyen Petrovics Milivoj dr. alispán távollétében Kupuszarevics főjegyző elnökölt. A közgyűlésen a megyei bizottsági tagok szokatlanul nagy számban jelentek meg, aminek az a magyarázata, hogy az elterjedt hírek szerint ez volt az utolsó olyan közgyűlés, amelyen a kinevezett képviselőtestület tagjai vesznek részt.

Az elnöklő megyei főjegyző a közgyűlés megnyitása után azt az indítványt terjesztette elő, hogy az alispáni jelentés felolvasásától tekintsenek el, tekintettel arra, hogy a jelentést valamennyi bizottsági tag megkapta nyomtatásban. Az indítványt a közgyűlés elfogadta.

Az alispáni jelentéshez elsőnek Mrksics Jásó adai bizottsági tag szolt hozzá, aki a forradalom előtt mint szerb nemzetiségi képviselő tagja volt a magyar országgyűlésnek. Mrksics ismertette azt a nehéz helyzetet, amelybe a községek a jegyzői kinevezések körül mutatkozó visszasságok miatt jutottak, és kijelentette, hogy egyes nemzetgyűlési képviselők valóságban kisajátították maguknak a községi jegyzői kinevezésének jogát, saját embereiket illetik be a jegyzői állásokba, akik ezek betöltésére sokszor teljesen alkalmatlanok.

Wámoscher Ervin kijelentette felszólalásában, hogy hozzájárul Mrksics indítványához. Sajnálatosnak találja, hogy az alispán a vármegye első tisztviselője kénytelen olyan kijelentéseket tenni, mint amilyeneket a jelentés a jegyzői kinevezésekre vonatkozóan tartalmaz és amely kijelentések minden tekintetben megfelelnek a valóságnak. Határozati javaslatot terjesztett be, amely szerint a közgyűlés elégedetlenséggel veszi tudomásul az alispán jelentéséből a községi jegyzői kinevezése körül folyó angyalakat, amelyekről a tagok eddig csak a lapokból értesültek és amelyeket most hivatalos formában is megerősítettek. A belügyminiszter eljárása, hogy képzettség, átermettség és az előéletre való tekintet nélkül nevezi ki,

helyezi át, vagy bocsátja el a jegyzőket, mélyen sérti a vármegye tekintélyét, mert e tekintetben nem hallgatják meg a megye első tisztviselőjének véleményét. A községi jegyzők kinevezése nagyon fontos, mert a jegyző lelkiismeretességétől, rátermettségétől és képzettségétől függ nemcsak a közigazgatás folytonossága, hanem az államnak, megyének, községnek és a lakosságnak az érdekei is. A községi jegyzői állások betöltésénél nem szabad figyelmen kívül hagyni a nemzetiségi, személyi, vagy politikai kapcsolatokat és a jegyzői állásokat választások útján kell betölteni. Emiatt is kívánatos volna, hogy minél előbb tartsák meg a megyei és községi választásokat, mert a mostani kinevezett bizottságok nem képviselik a lakosság minden érdekét. Mindaddig pedig, amíg a választásokat meg nem tartják, a törvényhatósági bizottság teljes szülyával tiltakozik a belügyminiszter eljárása ellen.

Protics Sztankó lelkész kijelentette, hogy hozzájárul Mrksics és Wámoscher indítványához, azonban túl erősnek tartja Wámoscher határozati javaslatának hangját s ezért külön határozati javaslatot terjeszt be, amelyből azonban hiányzik a választások kiírásának követelése.

Wámoscher Ervin újabb felszólalásában kijelentette, hogy ragaszkodik eredeti javaslatához, míg Protics ezzel szemben hangsúlyozta, hogy korainak tartja a választások kiírását.

Vucsetics vrbászi lelkész és Leszkovic vrbászi bizottsági tag felszólaltak, hogy a választások sürgettségében tendenciát lát, mert — mint mondták — Bácsmegye lakosságának egy része nem megbízható. Wámoscher Ervin tiltakozott ez ellen a beállítás ellen és kijelentette, hogy a jegyzői kérdés és a választások között szerves összefüggés van.

Több hozzászólás után a megyegyűlés Wámoscher, Protics és Vucsetics bizottsági tagokat felszólította új határozati javaslat beértesítésére. A kiküldött bizottság hamarosan előterjesztette az új javaslatot, amely nagyjában Wámoscher

Ervin indítványát tartalmazza, azonban fogalmazása enyhébb hangú. A megyegyűlés a javaslatot elfogadta és kimondta, hogy azt háromtagú bizottság útján juttatják el a belügyminiszterhez, amely bizottság szövege is kifejezi a miniszter előtt a megye sérelmeit.

A megyegyűlés ezután megszavazta a megyei tisztviselők tizenharmadik havi fizetését és a belügyminisztérium B. B. B. osztályának számára 72.000 dinár segélyt szavazott meg. Elhatározták, hogy a vármegye tizmillió dinár készpénzt tizenkét különböző pénztáratban helyezik el. Megállapították az 1924. évi költségvetést, amely 10 millió dinárt tesz ki és az 1923. évi költségvetésbe még utólag 70.000 dinár kiadást vettek fel. A költségvetés szerint a megyei pártadó az 1924-ik évre, éppugy, mint 1923-ban — 35 százalékot fog kitenni. A megye főjövvelmi forrása a jövő évben is a kétszázalékos birtokváltozási illeték lesz.

Végül a megyegyűlés a közigazgatási bizottságba öt tagot választott Kirilovics Izidor, Brandecker Ferenc, dr. Lalosevics Jócó képviselő, Vujin Jován és Leszkovic Mileta személyében.

Előkészületek

a választói névjegyzékek kiigazítására

A Német Párt a kihagyott német választók felvételéért

Beogradból jelentik: Január elsejétől a hónap végéig terjedő időben végzik el tudvalevőleg a törvény alapján a hatóságok az egész országban a választói névjegyzékek kiigazítását. Emiatt a Német Párt körében nagyarányú előkészületek vannak folyamatban, mert a párt minden rendelkezésre álló eszközzel el akarja érni, hogy a névjegyzékből kimaradjon német nemzetiségű választókat telvegyék a névjegyzékbe.

A Német Párt helyi szervezetei a Vajdaság minden részében összeállították már a névjegyzékből kimaradt német választók névsorát és elhatározták, hogy ha a hivatalból való kiigazítás alkalmával újból kihagynák a német választókat, úgy a párt a törvényben biztosított reklamáció útján fogja biztosítani a német választók jogainak biztosítását.

A Német Párt nagy érdeklődéssel kíséri a Magyar Pártnak ebben az ügyben tanúsítandó magatartását, főként az érdekl. azonban a németeket, hogy a Magyar Párt, beleélve magát a passzív magatartásba, hajlandó lesz-e egyáltalán akciót kezdeni a magyar választók jogainak biztosítására.

Tart az osztrák

postás sztrájk

Seipel kancellár nyilatkozata a nemzetgyűlésen

Bécsből jelentik: A postaalkalmazottak sztrájkját, amely a szerdai napon is változatlanul tovább tartott, Seipel dr. kancellár szóváltette a nemzetgyűlésen. Szokatlan dolog — mondotta — hogy az ország alkalmazottainak egy része sztrájkba lépett oly időpontban, amikor a parlament éppen azzal készül foglalkozni, amj az eddigi tárgyalások, s most immár a sztrájk tárgya. Szokatlan ez, mert azok után a nyilatkozatok után, amelyeket a kormány ez ügyben eddig ismételt tett, a sztrájkot csak kísérletnek lehet feltölteni, hogy a kormányt ne helyezkedjék arra az álláspontra, amelyet eddig elfoglalt. A kormány semmit sem mulasztott el, sőt mindent megtett, hogy békés

megegyezésre jusson a szövetségi alkalmazottakkal, akik azonban szigorúan ragaszkodnak követeléseikhez.

A kancellár ezután kérte, hogy haladéktalanul kezdjék meg a fizetésreform novellájának tárgyalását. Kijelentette, hogy a kormány hajlandó a változtatásokhoz hozzájárulni, anélkül azonban, hogy a lényegét feladná.

A kancellár nyilatkozata fölött megindult vita során valamennyi párt szónoka a fizetésrendezési javaslat javítását kívánta. A szociáldemokraták hajlandóknak nyilatkoztak szolgálataikat a kormány rendelkezésére bocsájtani, kijelentették azonban, hogy az alkalmazottak nem fogadhatnak el diktátumot a kormány részéről.

CIRKUSZ

•••

Mit lehet szuggerálni?

Előadás a suboticei L oydban

A telepatikus fenomén elővett egy cigarettát, összevonta szemöldökét, szürös pillantással tekintett a médiumra és így szólt rá halk és éneklő hangon:

— Szippantson belőle!

A médium szippantott.

— Milyen az íze?

— Rendes, — felelte a médium — kellemes.

— Várjon, most olyannak fogja érezni a füstjét, mintha szalmacsutkát szívna!

A médium újból szívni kezdett a szivarkából, azután eltorzult arccal eldobta.

A közönség tapsolt.

A fenomén ezután elaltatta a médiumot és beszuggerálta neki, hogy egy nagy oceánjáró földétén utazik és valódi havannát szí. A médium roppant gyöngédséggel tartotta jobbkeze középső- és mutatóujja között a képzeletbeli szivart, versenyt füstölt belőle az oceánjáróval és időnkint még a hamut is leverte róla.

— Most ön boldog és jól érzi magát, — beszélte be neki a szuggerátor.

A médium édesdeden, jóízűen nevetett. (Azt hiszem, itt egy kis család történt: a telepatikus egyén fülébe sugott a médiumnak egy viccet multheti humorizmkemből, azért lett annak olyan jókedve. De mindegy.)

A közönség tapsolt.

Most azt szuggerálta a szalonkabátos fakir a médiumnak, hogy vizet iszik. A médium úgy szürsölte a levegőt, amit balkezelével ajkához szorított, mintha valóban üdítő forrásvizet inná. Még meg is törölte utána száját zsebkendőjével.

A közönség tapsolt.

A szuggerátor ezután felbresztette a médiumot és odatett elé egy pohár vizet.

— Kóstolja meg, mi ez?

— Viz, — felelte a médium.

A bűvész mereven ránézett:

— Most ezt a vizet a legfinomabb tokajinak fogja érezni!

A médium lehajtott egy kortyot a vízből, azután megegyet, majd gyorsan vedelni kezdte; a szuggerátor alig tudta elvenni tőle a poharat.

— Nos, vizet ivott? — kérdezte tőle.

— Dehogy, — felelte a médium és csodálkozva nézte a pohárban maradt vizet — én édes tokajnak éreztem.

— Folytassuk, — mondta az előadó — most olyan lesz az íze ennek a pohár viznek, mint a legjobb falernumié.

A médium igazolta, hogy megint remek öbort ivott. Kapott egy pohár Lacrimae Christi-t, malagát, kina-vasbort, karlócai ürmöst, a vizes pohárból és még be sem csipett tőlük.

A közönség tapsolt.

A telepatikus fenomént ekkor odahívta asztalunkhoz és átnyújtottam neki egy pohárral abból a borból, amit éppen akkor hozott a pincér:

— Legyen olyan kedves, produkáljon

zzel is valami mutatványt!

— Nagyon szívesen, — jelentette ki előzékenyen a fenomén, — majd megítatjuk a médiummal, beszuggerálom, hogy vizet iszik.

Elindult a borból az emelvény felé, de szerencsére elesitem kabátja szárnyát:

— Ne azt szuggerálja, — mondtam gyorsan — hogy ebben a pohárban viz van!

— Hanem? — kérdezte a mester.

— Hanem azt, hogy bor van benne.

A telepatikus fenomén meghökken.

Megvakarta fejét, megkóstolta a bort, aztán visszaadta a poharat:

— Nem tehetem, — hörögte — ezt még én sem tudom elhítni.

...Igy derült ki, hogy az egész szuggerálás nem ér egy rézparát.

dió.

Eszterházy Lujza grófnőt kémkedés miatt nyitrai birtokán letartóztatták

Rendőrök akadályozták meg öngyilkosságát

Prágából jelentik: Csehszlovákia ellen irányuló kémkedés és Szlovenszko elszakítását célzó magyar-lengyel mozgalom szítása címén a minap nyitrai birtokán letartóztatták és a pozsonyi ügyészségre szállították Eszterházy Lujza grófnőt. A feltűnően szép huszonéves mánás-kisasszonyt, aki hét nyelven beszél és állítólag gróf *Ostenburg-Moravék* Gyula örnagy menyasszonya, már előzőleg két ízben letartóztatták a cseh hatóságok, mert gyanúsnak és a cseh köztársaságra veszélyesnek tartották.

Mostani letartóztatásának igen regeyenesek az előzményei. A közvetlen okot az szolgáltatta, hogy grófnő a közelmúltban Krakkóban időzött, mert állítólag Lengyelországban lengyel mánás-ot megakart nyerni annak a tervnek, hogy magyar mánásokkal együtt lengyel-magyar mozgalmat készítsenek elő a Szlovenszkonak a cseh köztársaságtól való elszakítására. Az egyik krakkói bankban pénzváltásnál két levelet felejtett az egyik asztalon. A leveleket, amelyeknek nem volt címzésük, megtalálta egy bankban időző cseh-szlovák ember, aki földijét ismerte meg a grófnőben, amikor a bankban ut-

levelével igazolta magát. Vissza akarta adni a levelet a grófnőnek, de nem találta meg és amikor kinyitotta a leveleket, hogy megállapítsa elvesztőjük címét, neincsak a grófnő nevét találta meg benne, hanem nagyon terhelő anyagot, amely a varsói magyar követnek szólt. A cseh ember a leveleket beszovaltatta a pozsonyi rendőrségnek, amely a terhelő anyag birtokában az ügyészségnek jelentette a grófnő kémkedési ügyét. Az ügyészség rendeletére a grófnő nyitrai kastélyában házkutatást is tartottak, amelynek során megtalálták levezetésének siffrekulcsát is.

A pozsonyi ügyészség fogházában Eszterházy Lujzát, mint vizsgálati foglyot, külön zárkában helyezték el, saját ágytűje van, saját költségén étkezik, sőt a dohányzást is megengedték neki. *Vlassák* vizsgálóbíró is kihallgatta már a grófnőt, aki állítólag *beismerő vallomást* tett. A mánás-kisasszony nem akar tudni arról, hogy társai is vannak.

A letartóztatásakor történt, hogy Eszterházy Lujza a rendőrségnek kastélyában való megjelenésekor ruhájában elrejtett *revolvert rántott elő*, ezt azonban még idejekorán kicsavarták a kezéből.

A bánáti és bácskai magyar kulturmozgalmak egységesítése

A becskerei Ady-társaság szuboticei és bácskai írók és művészek bánáti vendégszereplése — Szuboticei festők becskerei tárlata, az Ady-társaság szintársulatának szuboticei szereplése

Csak a napokban foglalkozott a »Bácsmegyei Napló« azzal a kérdéssel, hogy a bácskai és bánáti magyar kulturmozgalmak mennyire elvannak egymástól szigetelve. A bánáti magyarság eredményesebb kulturális megmozdulásai így ugyszólván teljesen ismeretlenek a bácskai magyarság előtt és viszont ugyanolyan távoliak a Bánát magyar közönsége előtt azok a kultúrtörékvések, amelyek a bácskai földön élő magyarságot foglalkoztatják, mintha nem is a legteljesebb sorsközösségben élne a vajdasági magyar kisebbség és nem volnának céljai, törekvései és harcai azonosak.

A vajdasági magyar kultúra erdejét ekképpen szétforgácsoló elszigeteltség megszüntetésére most tiszteletreméltó kísérlet van folyamatban. A becskerei Ady-társaságé, a Vajdaság egyetlen irodalmi társaságáé a kezdeményezés, ahogyan ez a lelkes tábor kezdeményezte Jugoszláviában először egy magyar irodalmi kör létrehozását. A becskerei Ady-társaság programjába vette, hogy a bánáti és bácskai városok között a kulturális érintkezést felvegye és ápolja és hogy Bánát és Bácska íróit, muzikusait, festőit és általában magyar művészeit köze-

lebb hozza egymáshoz és megismertesse azzal a közönséggel, amely eddig legfeljebb, ha a nevüket hallotta, azonban művészi alkotásaikat nem ismeri.

Ennek a tiszteletreméltó és a vajdasági magyar kultúra érdekeire nagyfontosságú közeledésnek és együttműködésnek éppen most adják következményező példáját az erdélyi magyar írók, az irodalmi olimpiasz rendezésével, amelynek folyamán — mint ismeretes — az egyes nagyobb erdélyi városok írói kölcsönösen ellátogatnak egymáshoz és irodalmi versenyeket rendeznek.

A becskerei Ady-kör által most kezdeményezett közeledés — más formában ugyan — de ugyanezt a célt szolgálja. A tervek egyrésze már a keresztülvitel stádiumába került és első eredménye az a képtárlat, amelyet suboticei festőknek fogognak rendezni és amelyek közül az első kiállítás vasárnap nyit meg egy irodalmi matiné keretében. A suboticei festőknek ezek a tárlatok alkalmat adnak hogy a bánáti közönségnek is bemutassák vásznaikat.

A suboticei festők becskerei tárlatait követni fogják az Ady-kör rendezésében egyéb olyan művészi ese-

mények is, amelyek a vajdasági magyar kulturmozgalom tényezőinek együttműködését vannak hivatva demonstrálni. Így már a legközelebbi hetekben — karácsony után — a becskerei Ady-társaság magyar szintársulata — a legjobb jugoszláviai magyar műkedvelő társaság — Subotica-ra jön vendégszerepleni három vagy négy estére, amelyeken a társulat legnagyobb sikerű drámái és operett-előadásai kerülnek színre, valamint a társulat balettje is egy táncestetélyt rendez. Ezzel szemben pedig a suboticei műkedvelő társaságok egyrésze Becskerekén fog vendégszereplni.

Felvette programjába a becskerei Ady-társaság olyan irodalmi matiné rendezését, amelyeken a különböző vajdasági városok magyar írói fogognak a számukra nagyrészt idegen közönség előtt bemutatkozni. Ezt a célt szolgálja már a vasárnapi képtárlatot bevezető matiné is és ezt követni fogja egy matiné-ciklus, amelyen elsősorban a suboticei magyar íróknak lesz alkalmuk a becskerei közönség előtt bemutatkozni, majd Subotica írói gárdája után Novisad magyar íróit és általában a Vajdaság egyéb helyein elszórtan élő magyar írókat fogja meghívni az Ady-kör, amely azután Subotica után maga is bemutatkozik a Vajdaság nagyobb városaiban.

A becskerei Ady-társaság tiszteletreméltó programjának megvalósulása elé nagy érdeklődéssel lehet tekinteni. Remélhetőleg a jugoszláviai magyarság fel tudja mérni ennek a kísérletnek nagy fontosságát és eszerint fogja támogatni a becskerei kezdeményezőök nagy munkáját, amely talán hozzásegít bennünket ahhoz, hogy a Tisza nem lesz többé választóvonal a Bánát és Bácska magyarságának kulturmozgalma között.

A verseci hólabda

Egy divatáru-cég családja

Versecről jelentik: A reklámkereskedelem legmegbízhatóbb módja a hólabda-rendszer, amelyet a háboru előtti években élelmes svájci és cseh kereskedők találtak fel, ismét divatba jött és már annyira elterjedt, hogy Versecen is hólabdarendszer szerint lehet bevásárolni a legkülönbözőbb divatcikkeket.

Néhány hónappal ezelőtt a *Gruz és Fux* verseci divatárunagykereskedés nagy mennyiségű szelvényt nyomtatott és értesítette a verseci »nagyérdemű« közönséget, hogy: a ki egy-egy szelvényt nyolcvan dinár értékben átvesz és három másik szelvényt ismerősei között elhelyez, az a befizetett kétszáznegyven dinárjáért négyszáz dinár értékű árut kap a cégnél, tetszés szerinti választékban, de: ha a szelvénykiváltó a szelvényeket nem tudja továbbadni, vagy továbbadta ugyan, de a szelvényt átvevő az újabb szelvényeket nem váltották ki a cégtől, az első szelvénykiváltó elvesztette pénzét és nem követelhet még cukorspárgát sem kétszáznegyven dinárjáért. Az ötlet nagyszerű volt, kaptak rajta a verseciek, de az érdeklődés csak rövid ideig tartott. A *Gruz és Fux*-cég ugyanis, amikor már nagy mennyiségű szelvényt helyezett el, a szemfényvesztésképpen kirakatba rakott jó árut elrejtette és a szelvényekkel jelentkező versecieknek pénzükért a lehető legsilányabb árut adta el. Többek között négyszáz dinár értékben lehetett kapni egy pár — más üzletben kétszázötven dinárért kapható — cipőt, kétszáznyolcvan dináros bluzt, száznegyven dináros női inget, kétszázötven dináros ügyvédi táskát. Amelyik vevő tiltakozott és nem vette át az árut, annak: elveszett a pénz-

ze. Ilyen körülmények között természetesen alaposan megcsappant az érdeklődés a hólabda-rendszer iránt, a szelvény kiváltók az újabb szelvényeket a legnagyobb rábeszéléssel sem tudták továbbadni és így azoknak szintén elveszett kétszáz-negyven dinárjuk, mert a *Gruz és Fux* szigorúan ragaszkodott a szelvényeken is olvasható feltételekhez.

Végül odajutott a reklámüzet, hogy a verscek tömegesen emeltek panaszt a rendőrségnél a *Gruz és Fux*-cég ellen. A rendőrség ebben az ügyben megindította az eljárást.

A tizenhétéves börziánér aki öngyilkos lett

Születésnapján lőtte agyon magát

Budapestről jelentik: A tizenhétéves *Gangl László* főgimnáziumi hallgató, aki tőzsdei veszteségei miatt öngyilkos lett, a budapesti piaristák intézetének volt növendéke. Atyja, *Gangl Bódog*, vasuti főfelügyelő, puritán jellemű uriember, a Máv. tisztikarának egyik kitűnősége. Pénteken délelőtt még vidám volt *Gangl László*. Este öltözködött, estélyi ruhát öltött magára, majd helyet foglalt egy fotelben és megvárta, amíg apja hazaérkezik. Alig váltott azonban pár szót a fiatalember apjával, hirtelen fölugrott, kirohant az előszobába, a sötétben kikapta revolverét zsebéből és szívenlőtte magát. A családtagok kirohantak, *Gangl Lászlót* vérbeborulva lelték a földön. Egy másodperc és a golyó, amely szívét furta át, kioltotta fiatal életét.

Sem a szülők, sem pedig a házbéliek az első pillanatokban nem tudták, hogy mi lehetett az oka a fiú öngyilkosságának, hogy ez a szelid, csinos, jólnevelt fiú honnan vette az erőt ehhez és mi volt az az ok, ami arra készítette, hogy *tizenhétéves születésnapján megölje magát*. Rövidesen megtalálták azonban szüleihez intézett levelét, amelyben a fiú bocsánatot kér szüleitől tettéért és elmondja, hogy *tőzsdeadósságai* miatt kellett megválnia az élettől. Milliós adósságai keletkeztek a tőzsde ellanyhulása folytán és egyetlen mentése az öngyilkosság volt.

Az egyszerűen berendezett, polgári izlésű lakás ebédlőjében ül az öngyilkos fiú anyja, leánytestvére és több látogató, akik eljöttek vigasztalni a szerencsétlen anyát, akinek szemében ki nem apadnak a könnyek és belső zokogás rázza, amikor fiának öngyilkosságáról beszél:

— Nem is akarom elhinni — mondja — hogy az én fiam öngyilkos lett. Tessék elhinni, ő nem tehet róla, félrevezették, megmetélték. A fiam haláláért elsősorban a mai idők erkölcsi és szelleme felelős. Az én fiam, aki példaképe volt a jó fiúnak, az iskolában mindig a legjobbak közé tartozott, öngyilkos lett azért, mert pénzt akart, sok pénzt, magával ragadta a mai kor örülete. Nem tudott már, úgy látszik, beleilleszkedni a mi szerény, egyszerű, polgári életünkbe, pénzt akart és a pénz megölte. Itthon is beszélt néha a tőzsdéről, de mi soha nem hittünk neki. Azt hittük tréfál, nem gondoltunk arra, hogy akadnak olyan gonosz emberek, akik 17 éves fiatal fiukat engednek földözletlenül játszani. Tőlünk nem tanulta. Itthon nem láthatta soha. *Nekünk nincs egyetlen egy értékpapírunk se*, nincs semmi valutánk, mindig a munkából élünk. Azt hiszem, hogy a fiam több osztálytársával állott össze és együtt játszottak.

A Piarista-gimnázium VIII. osztályának főnöke, dr. *Bartha György* piarista tanár, aki az elhunyt *Gangl*

László osztályfőnöke volt, elmondta, hogy *Gangl László a legkitűnőbb fiúk egyike volt*, négy év óta tanítja és ez alatt a négy év alatt semmi kifogás nem merült föl a fiú ellen, mindig a legjobb tanulók közé tartozott, szorgalmas, eszes fiú volt,

akinek nagy jövőt jósoltak. Megrendüléssel hallottuk — mondotta *Bartha* tanár —, hogy tőzsdei veszteségek miatt lett öngyilkos, nem is tudom megérteni, hogy ez a kedves, józan, szelid fiú hogyan kezdett el tőzsdézni és hogyan jutott el idáig.

A jövő év elején tárgyalják le a suboticei költségvetést

Előkészületek a tizenharmadik havi fizetés kiutalására

Subotica város tanácsa szerdai ülésén többek között a városi tisztviselők tizenharmadik havi fizetésének kérdésével foglalkozott. A tanács elhatározta, hogy a fizetések kiutalására minden előkészületet megtesz, hogy amint megérkezik a belügyminisztériumtól a jóváhagyás, azonnal megkezdhesse a kifizetéseket. Ebből a célból már szerdán megkezdtek az ügyosztályok a tisztviselők rangfokozat szerinti összeírását, amelyet azután átadnak a főszámvevőségnek a fizetési ívek kitöltése végett.

A városi tanács tárgyalta még a költségvetés letárgyalásának idejéről. Ennek időpontját azonban még egyelőre nem állapították meg.

Előreláthatólag csak január elején fogják összehívni a kiszélesített tanács tagjait, a költségvetés letárgyalására. A főszámvevőségtől kapott értesüléseink szerint a város arra törekszik, hogy a pótdadót leszállítsa és ezért a múlt évi ötszázötven százalék helyett csak — az eddigi tervek szerint — száznegyven százalék pótdadót lesz.

Jer csicsa Misa . . .

A bácskai alispán évi jelentésében támadja a belügyminisztériumot — Nem vállal felelősséget a községi jegyzők munkájáért

A községi jegyzők és egyéb közigazgatási tisztviselők kinevezéséről, áthelyezéséről, elbocsátásáról gyakran jelennek meg hírek a lapokban. Ezek a változások legtöbbször magukat az érdekelteket is meglepik. Számtalanszor megessik, hogy a főszolgabíró, aki hivatalban van, arra ébred, hogy utódját már kinevezték és a község legtöbbször nem tudja, hogy ki lesz a jegyzője, s miért küldik el azt, akit már esetleg megszoktak. . . . már régebben tudunk róla, hogy a belügyminisztérium egyik ügyosztálya igen sokszor meglepetéssel értesül arról, hogy főszolgabíróról, jegyzővé, rendőrőrkapitánnyá nevezte ki a másik ügyosztály azt, akiről tegnap még ez az ügyosztály azt írta be az aktába, hogy nem nevezhető ki, mert fegyelmi esetleg büntetőeljárás folyt, vagy folyik ellene. Az elismert ujság, ami most *Petrovics Milivoj dr.* bácskai alispán 21895—923. számú jelentéséből — amit a megyegyűlés elé terjesztett — ki-derült, hogy az alispáni hivatal sem tudja, hogy kiket neveznek ki és helyeznek át a megyében. Az áthelyezések, kinevezések, elbocsátások a megyei hatóságok tudta és megkérdezése nélkül történnek. *Valami rejtélyes hatalom intézi a közigazgatási tisztviselők kinevezését* s bizonyára van valami oka, hogy ezen a téren annyi váratlan meglepetés történik.

Erről a titokzatosságról az alispáni jelentés a következőket mondja:

— Konstatálni kell, hogy a fegyelmi terén végtelen nehéz úgy az én, mint a járási főszolgabírók helyzete, mert a belügyminisztérium kinevez, beoszt, áthelyez és felüggeszt hivatalnokokat tudunk nélkül.

Valami jókedvű irodai alkalmazott az alispáni jelentésnek ehhez a pontjához, talán hogy ezt az érthetetlen tény megmagyarázza a következő megjegyzést fűzte: *»Jer csicsa Misa prima mita«*. A szójáték amelyet amugy is lehetetlen magyarra fordítani, valami Misa bácsit ajándékok elfogadásával vádol meg. Az alispán természetesen ezt nem mondta a jelentésében, hanem így folytatja a jegyzők kinevezésére vonatkozó gondandóit:

— Nagyon nehézé teszi a szolgálatot, hogy előzetes információ nélkül kineveznek jegyzőket, akiknek nincs kellő képesítésük, s akik nem használhatók, *anélkül, hogy előéletüket ismernék*, aminek következménye a törvényekkel és a hatóságokkal való *tehermentes összehúzó*, s ami fegyelmi eljárásokat von maga után. Mindez megakadályozható volna, ha tölem előzetes információt szerezne nekem be. A belügyminisztérium intézkedései a jegyzők kinevezése, áthelyezése, beosztása kérdésében nem mindig szolgál a jegyzők előnyére, de mindig hátrányára van a közigazgatásnak.

Megemlékezik az alispán *Baranya vármegyének Bácskával való egyévi olvasztásáról* is s elmondja, hogy bár alig egy hónap múlt el, amióta *Baranyát* beleolvasztották Bácskába, de — ha más tekintetben nem is ment át a köztudatba, hogy az önálló baranyai közigazgatás már megszűnt — *azt már tudják a baranyaiak, hogy panaszkodni Szomborban kell* s az alispáni hivatalhoz tömegesen érkeznek már a panaszok a jegyző visszaélései ellen. Az alispán jelentésében kilátásba helyezi, hogy központi tisztviselőket küld ki *Baranyába*, hogy megállapítsák, mennyiben igazoltak ezek a panaszok s mennyire jogosultak azok a vádak, amelyeket az ujságok hangoztatnak. Személyesen is fel akarja keresni az egyes községeket, hogy az állapotokat megismerje. Az alispán jelentésének a jegyzőkre vonatkozó részében még azt a kijelentést teszi, hogy a *községi jegyzők munkájáért az alispán elhárítja magáról a felelősséget*.

Ha az alispán ezt mondja a jegyzőkről, *el lehet képzelni, hogy mit mondana ezekről az a nép, amely előtt ezek a jegyzők képviselik az államhatalmat*. A tisztességes, munkás, dolgozni akaró jegyzőknek is érdeke, hogy olyan általánosítás, mint aminőt az alispán kénytelen tenni, ne sújtsa őket is. Nyilvánvaló tehát, hogy a belügyminisztérium a jegyzők érdekeinek is árt, tekintélyüket aláássza, amikor *suttogásban* nevezi ki a jegyzőket, képesítés, rátermettség nélkül s anélkül, hogy törődne azzal, hogy a kinevezett jegyzőnek milyen az előélete.

HIREK

**Kérelem
egy pénztáros kisasszonyhoz**

A Pénztáros Kisasszony ott látható a mozipénztár kasszájában minden hétköznap délután négytől nyolcig, vasár és ünnepnap kettőtől nyolcig. A kisasszony, akiről csak a legnagyobb tisztelt és bémulást hangján tudok megemlékezni, szimpatikus, csinos fekete nő, vidám, nevető szája és tőle függ városunk serdülő és előhaladott stádiumában levő szerelmeinek élete, halála és feltámadása. Ez nem gaz ráfogás, vagy szándékos reklámcsinálás, ez egész egyszerűen igaz. A kisasszony adja ki ugyanis a jegyeket és az ő kis kezei intézik, hogy te, ő, én hová ülünk, kivel ülünk, ki mellé ülünk. Ha akarja összetesz téged csunyával, széppel, azzal, ifjával, nővel, férjével, vagy ahogy tetszik. Persze ahogy ő neki tetszik.

Rám már vagy két hete pikkel, mert egyre ijesztebb, egyre csulabb öregasszonyokat, nagyanyókat és elvirult kocsmárosnékat ültet az oldalamba. Direkt kétségbejött ez a helyzet. Szeretnék vele beszélni, szeretném vele megérteni, hogy én csordultig vagyok iránta jóindulattal, szeretném megengesztelni, de nem tudok a közelébe jutni, annyian tolonganak állandóan a pénztár körül. Amikor meg szabad a kassa bejárója, ő nem szabad. Benn, a tülkében ül valaki, egy hosszalábú, krémszín-kamásnis ur, aki lelkesen értekezik valamiről a Pénztáros Kisasszonynak. Fáradhatatlanul és elpusztíthatatlanul magyaráz, én csak a lábait látom, amint kinyújtóztatva ülnek, billegnek a szék alatt és sovány kezei a halványlávval érezett bokavédőt cirógatják. A kamásnis rém ügye azonban reménytelen lehet, mert a Kisasszony csak kitélé mosolyog, betelé soha, de a rémet nem lehet lerázni, alhatatos és konok, mint *Harry Piel* a *»Dzsungel titkai«* című hetvenhatrészesben.

Hát ezt akartam csak értésére adni a szép Kisasszonynak, akit — ismételtlen hangsúlyozom — mindenekfelett tisztelték és kérek alázattal: hagyja már abba azzal az undok krémszínű rémmel és hagyjon már fel a haraggal. És ha a kövér Mari néni még egyszer mellém rakja, hát bizonyisten dtpártolok a másik moziba. Isten engem ügyeséjlen. . . . (T.)

— **A királyi család Sarajevóban.** Beogradból jelentik: *Mária királyné Péter trónörökösrel együtt szerdán reggel Sarajevóba utazott*, ahol találkozik *Sándor királlyal*, aki Párisból egyenesen Sarajevóba utazik. A királyi család Sarajevóban ünnepli meg *Sláváját*, *Szent András napját*, valamint a király december 17-iki születésnapját, amely alkalomra Sarajevóban fényes katonai ünnepségeket készítenek elő.

— **A zombolyai járási pénzügyigazgatóság Módosra kerül.** Becskerekről jelentik: Szerdán Becskereken tartózkodott dr. *Mátics Alexander* novisadi tartományi pénzügyigazgató, aki Zombolyára utazott, a járási pénzügyigazgatóság likvidációját elvégezni. A pénzügyigazgató kijelentette, hogy a zombolyai járási pénzügyigazgatóságot Módosra fogják áthelyezni.

— **A bányai vöröskereszt egyesület konferenciája.** Becskerekről jelentik: A bányai Vöröskereszt-egyesület Becskereken 14-én konferenciát fog tartani. A konferencián a fiókegyesületek reorganizációját tárgyalják meg.

— **Szenta város bérbe adja a vágóhidat.** Szentáról jelentik: Szenta város tanácsa újabb azzal a tervvel foglalkozik, hogy a város tulajdonában levő vágóhidat bérbeadja. A várost erre az elhatározásra az

indította, hogy a vágóhidra eddig állandóan ráfizetett és a vágóhidri díjak felemelésével sem tudják elkerülni a ráfizetést. Az 1924. évi költségvetési tervezetben is a vágóhid kiadásaira 275 ezer dinárt kellett felvenni, míg bevétele csak 210 ezer dinár. Bérbeadás esetén is azonban a város továbbra is ellenőrizné a vágóhid működését.

— Nyilatkozat. *Marusic* Koszta államügyész, a subotica ügyészség vezetőjétől alábbi helyreigazító nyilatkozatot kaptuk: *Petrovics* Márko dr.-nak a Bácsmegyei Napló folyó hó 12-iki, (337-ik) számában megjelent nyilatkozatára, kérem a szerkesztőséget, a következő helyreigazítás közzétételére: *Petrovics* Márko dr. azon állítása, hogy az államügyész a főtárgyaláson, amelyet a gyilkosság kísérletével vádolt *Pažics* Erzsébet ügyében tartottak, nem tett *Petrovics* Branko dr. ellen vád alá helyezési indítványt, nem helytálló, mert ilyen büntetés esetén a törvény értelmében rendes vizsgálat lefolytatásának kell megelőznie a vádemelést. *Petrovics* Márko dr.-nak ismernie kellett az államügyésznek a főtárgyaláson tett azon indítványát, hogy a tárgyalást szakítsák félbe és hogy az iratokat küldjék vissza a vizsgálóbíróhoz, a vizsgálatnak kiterjesztése végett *Petrovics* Branko dr.-ra, gyilkosságra való felbujtás végett. Nem terjeszkedem ki *Petrovics* Márko dr. nyilatkozatának többi részeire, amelyek egyik része kigondolások, amit legjobban bizonyít a főtárgyalási jegyzőkönyv, az a része pedig, amely igaz, a közzétételnek az igazság kiderítése érdekében teljesítendő kötelessége. Subotica, dec. 12. 1923. *Marusic* Koszta, az államügyészség vezetője.

— Eljegyzés. *Vámos Imre*, *Szanád*, eljegyezte *Schlesinger Irénke* urleányt *Nemsováról*, *Csehszlovákia*. (Minden külön értesítés helyett.)

— *Osijeken* gyűjtenek a *zagrebi árvizkárosultak* részére. *Osijekről* jelentik: A város polgármesterének kezdeményezésére gyűjtési akciót indítottak *Osijeken* a horvátországi és *Szlovéniai árvizkárosultak* felségítésére. A gyűjtési akcióhoz valamennyi jótékonyági egyesület csatlakozott. A város szintén jelentős összeggel járult a gyűjtéshez.

— *Nyolcórás* üléseken tárgyalja a földreformnovellát a magyar nemzetgyűlés. *Budapestről* jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülésén elhatározták, hogy csütörtöktől kezdve nyolcórás üléseken tárgyalják a földreform-novellát.

— A párisi rendőrök tüntetése. *Párisból* jelentik: A párisi rendőrök — körülbelül nyolcszázan — szerdán tüntetést rendeztek a városháza előtt és követelték, hogy fizetésüket emeljék fel. A kivezényelt katonák szétszórták a tüntetőket, akik közül többeket letartóztattak.

— *Budapesti református lelkész ellenőrző körútja Jugoszláviában*. *Viktor János*, a budapesti Kálmán-terti templom lelkésze szerdán Subotica-ra érkezett, ahol felül fogja vizsgálni a református egyház működését. A vendég-lelkész csütörtökön délután négy órai kezdettel beszédet fog tartani a református templomban. *Viktor János* Subotica-ról tovább utazik a jugoszláv református egyházak működését ellenőrizni és körülbelül hét hét múlva tér vissza utjaról Budapestre.

— *Ujabb héthónapi fogházra ítélték Ujhelyi Nándort*. *Budapestről* jelentik: *Ujhelyi Nándor* úr, akit nemrégiben »A nők ura« című regénye miatt hat hónapi fogházbüntetésre ítélték, a budapesti törvényszék szerdán a »Szerelem forradalma« című regényéért héthónapi fogházra és háromszázezer korona pénzbüntetésre ítélte. Az ügyész felbuzgott.

— *A baranyavári jegyző működéséről* egyik suboticai hírlap december 5-iki számában »A baranyai közigazgatás rejtelmek«-ből címmel cikket közölt, amelynek állításaival szemben a baranyavári magyar lakosság részéről annak megállapítására kérnek fel bennünket, hogy az említett cikkben *Sesics* Steván baranyavári községi jegyzőt ért támadások alaptalanok. A közlés szerint sem a cikkben említett egyes személyeket ért sérelmek nem felelnek meg a valóságnak, úgy, ahogy a cikkíró azt megírja, buzát pedig *Sesics* jegyző nem saját baromfiái, hanem — felsőbb utasítás alapján — a *Stijjanovic*-féle árvaház javára gyűjtött a faluban. *Sesics* jegyző működésével a cáfolat szerint a baranyavári lakosság teljesen meg van elégedve.

— *A becskerek-i iparkamara* ülése. *Becskeréről* jelentik: A becskerek-i kereskedelmi és iparkamara szerdán ülést tartott, amelyen jóváhagyta az 1924-ik évre szóló kamarai költségvetést. A költségvetésre előirányzott összeg 294 ezer dinár.

— *Csokoládédélután* *Lányi Ernő* és *Nagy Jancsi* emlékalap javára. *Róna* *Árpád* csokoládédélutánján, amelyet vasárnap 4 órákor tartanak meg a *Bárány-szálló* téli kertjében változatos, művészeti műsor keretében, több kiváló művész lép fel, köztük a marburgi opera nagyszerű baritonistája, *Stagijar* *Dragomir* is. a csokoládédélután védnöknei dr. *Pletikoszics* *Andrásné* és *Tabakovics* *Miklósné*. A csokoládédélután iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az idő rövidsége miatt a rendezőség külön meghívókat nem bocsájt ki.

— *Előadás a Népszövetségről*. *Dr. Acsmovics* *Miodrag* egyetemi tanár e hó 14-én, pénteken délután félöt óra előadást tart a városháza tanács-termében a Népszövetségről. Az előadást a subotica-i Tiszti Otthon rendezi.

— *A becskerek-i Omladina* vitaestjei. A becskerek-i Omladina kultur-egyesület elhatározta, hogy vitaestélyeket rendez. Az első vitaestén a nőemancipációról fognak előadást tartani.

— *A sentai francia club* megkezdte működését. *Sentáról* jelentik: A belügyminisztérium most hagyta jóvá a sentai Francia Klub alapszabályait és így az egyesület *Dudás* *Emil* rendőrkapitány vezetésével december 15-én kezdte meg működését. Az egyesület esti tanfolyamokat fog tartani, amelyre *Dudás* rendőrkapitánytól lehet jelentkezni.

— *A becskerek-i városi tisztviselők* drágasági pótléka. *Becskeréről* jelentik: Az 1924. évre a becskerek-i városi tisztviselők részére különleges drágasági pótlékot állapítottak meg. A 7-8 fizetési osztályba tartozók részére: havi 900 dinárt, a 9-ikbe havi 700 dinárt, a 10-ikbe havi 600-at, a 11-ik osztályba tartozók részére 400 dinár segélyt állapítottak meg.

— *Kovácsévics* volt kommunista képviselőt kutasították *Noviszadról*. *Novisadi* jelentés szerint az ottani rendőrség kutasította *Kovácsévics* *Nikola* volt kommunista képviselőt, aki két évi fogházbüntetésének kitöltése után *Novisadon* telepedett le.

— *Vrsaci* rendőri hírlap. *Vrsacról* jelentik: *Petrovics* *Dusan* építkezéstől ismeretlen tettesek több pár cipőt elloptak. — *Alajbegovic* *Mohamed* vrsaci tanítóképezdei növendéktől három öltöny ruhát loptak el.

— *Utonálló csavargók*. *Osijekről* jelentik: *Hrvojevics* *Milan* magánhivatalnok vasárnap este a város egyik legsötétebb utcájában levő lakása felé tartott. Az egyik uccakereszteszénél két csavargó toppant elébe, akik pénzt követeltek tőle. *Hrvojevics* vonakodott a felszólításnak eleget tenni, mire a csavargók letartották és a pénztárcájában talált 2500 dinár készpénzt, valamint óráját és láncát elrabolták. A rendőrség a nyomozást megindította.

— *Művész eseményt* jelent a subotica-i újságírók december 15-én, szombaton este fél kilenc órákor az új *Lloydban* rendezendő estélye, amelyet óriási érdeklődés előz meg városszerte. A gazdag műsoron szereplő kiváló vendégművészek, valamint a helyi muzsikások és újságírók olyan nívós programot fognak nyújtani a közönségnek, amely a subotica-i újságíró-estét az idei szezon legelőkelőbb estélyévé avatja. A jegyek elővételben kaphatók már *Heuman* *Mór* és *Jedinstvo* könyv- és zeneműkereskedésében 50, 35 és 25 dináros áron, amely jegyek mindegyike számozott helyre szól. Műsor után tánc következik és a lelkes rendezőség gondoskodni fog egész reggelig tartó szórakoztatásról.

— *A német tisztviselők is sztrájkra* készülnek. *Mint* *Berlinből* jelentik, a tisztviselők körében folyton fokozódik az elkeseredés a kormány ellen, mivel a kormány a munkaidőt meg akarja hosszabbítani. A tisztviselők nincsenek megelégedve a kormány tervezett fizetési programjával sem. További konfliktust fog okozni a létszámapasztás is, mivel a kormány az állami alkalmazottak huszonöt százalékát nyugdíjazni akarja. A munkaidő kérdésében folytatott tárgyalások eredménytelenül végződtek. A hivatalnokok képviselői kijelentették, hogy ha a kormány a tervezett intézkedéseket megvalósítja, azokra ellenintézkedésekkel fognak válaszolni.

— *Eljegyzés*. *Gyárfás* *Erzsébet*, *Budapest* és *Milkó* *Elemér*, *Budapest*, jegyet váltottak. (Minden külön értesítés helyett.)

— *Az ulmai vasút házi basája*. *Versecről* jelentik: A *Versecről* *Pancevóra* haladó személyvonatot december 10-én éjjel *Ulma* állomásnál *Tomity* *Szvetozár* ulmai állomás-előjáró feltartóztatta és miután a mozdonyvezetőnél nem találta igazoló okmányait, az egész szerelvényt utasaival együtt nem engedte tovább haladni. Több mint hat óra hosszat várakoztak a hideg fűtetlen kocsikban az utasok, amíg a *Pancevó*-ról érkező vonat mozdonyvezetője, *Kócsi* *Gábor* meg nem érkezett, akit *Tomity* *revolverrel* kényszerített a vonat továbbvezetésére. A vonat utasai most feljelentést tettek a hatalmaskodó előjáró ellen, aki még mindig állásában van.

— *A verseci szerb egyházi énekeskar* hangversenye. Jól sikerült hangversenyt rendezett az elmúlt napokban a verseci szerb egyházi énekeskar az ottani »Srbija« szálló nagytermében. A műsoron csupa klasszikus darab szerepelt. Az énekeskar összhangban működött és a közönség hálás tapsokkal jutalmazta meg őket.

— *Riza* *Bev* *Subotica*-ra érkezett. *Tegnap* érkezett *Subotica*-ra *Riza* *Bey*, a világhírű telepatikus, aki mutatványait a médium érintése nélkül végzi a szuggesztív, autoszuggesztív és a légi mágia mestere. *Előadásait* 14. és 15-én tartja a *Bárány-szálló* termelében este fél 9 órákor.

— *Dr. Petrović* *Marko* subotica-i ügyvéd az ügyvédi irodáját áthelyezte *Vilsonova* *ulica* 11. szám alá (*Milekics*-féle új palota). *Telefon* 466.

— *Mint* *minden évben*, úgy az idén is meglepetést szerez vevőinek a *Székely* és *Vujkovic* divatruház. Ugyanis mint azt a »Bácsmegyei Napló« mai számának hirdetési oldalán láthatni, hihetetlen olcsó áron árusítja az ott felsorolt cikkeket. Ezen ténnyel nem reklámozni akar, csak csinosítani, csak hűségesebb vevőközönséget ezzel akarják egész éven át tanúsított ragaszkodásukért jutalmazni.

— *A jó óra* sok ember kívánsága, hiszen nincs annál kellemesebb, mint a pontos időt tudni. *H. Suttner* ismert óras, *Ljubljana* 976 annak köszönheti jó hírét, hogy órái a legtekélyesebb szerkezettel vannak ellátva. Aki *Suttner*-féle órárt vesz, az a javításra járó költséget és kellemetlenséget megtakarítja. A *Suttner* órá nagy árjegyzéke mindennemű arany, ezüst és szakszerű tárgyat a legnagyobb választékban tartalmaz.

TŐZSDE

•••

— *Noviszadi terménytőzsde*, dec. 12-én. *Irányzat* tartott, forgalom normális. *Összesen* 90 vagon áru kelt el. *Pőforgalmat* a tengeri képezte. *Liszt* és *Korpa* nagyobb mennyiségben kelt el. *Buza* 340—350 dinár. *Tengeri* 6 235 dinár, új 230 dinár, január—márciusi 235 dinár, december—januári 235 dinár. *Liszt* 0-ás 530 dinár, főző 475 dinár, 6-os 315 dinár, 7 és feles 275 dinár, 8-as 195 dinár. *Árpa* 64 kgr.-os 250—260 dinár. *Bab* fehér 605 dinár. *Korpa papírzsákkal* 135—140 dinár. *Káposzta* fejtes 140 dinár. *Másban* nem történt kötés.

— *Beograd*, december 12. *Zárlat*: *Amszterdam* 33.90—33.80, *Bécs* 0.1247—0.1245, *Brüsszel* 4.11—4.08, *Budapest* 0.47—0.46, *Bukarest* 45—44.75, *Genf* 15.47—15.45, *London* 3.88—3.875, *Milano* 3.8575—3.855, *Newyork* 88.50—88.25, *Páris* 4.77—4.76, *Prága* 2.595—2.59.

— *Zagreb*, december 12. *Zárlat*: *Amszterdam* 33.90—33.80, *Bécs* 0.12525—0.1245, *Brüsszel* 4.10—4.—, *Budapest* 0.46—0.45, *Bukarest* 46—45.25, *Genf* 15.50—15.45, *London* 386.50—386, *Milano* 3.855—3.845, *Newyork* 88.75—87.75, *Páris* 4.775—4.70, *Prága* 2.60—2.59, *Szofia* 67.50.

— *Zürich*, december 12. *Zárlat*: *Newyork* 572½, *London* 25.12, *Páris* 30.75, *Milano* 24.97½, *Prága* 16.75, *Budapest* 0.0300, *Beograd* 6.47½, *Bukarest* 2.92, *Szofia* 4.—, *Bécs* 0.0080 háromnegyed.

— *Budapest*, december 12. A devizaközvetítő hivatalos árfolyamai: *Beograd* — *Dinár* 242—256, *Bukarest* — *Lei* 113—126, *London* 92000—97300, *Angol font* 93200—97600, *Milano* 930—985, *Lira* 940—995, *Newyork* — *Dollár* 21400—22500, *Páris* 1145—1211, *Francia frank* 1150—1220, *Prága* — *Szokol* 624—668, *Szofia* — *Leva* 153—164, *Varsó* — *Lengyel marka* 0.40—0.50, *Bécs* — *Osztrák korona* 30.10—32.80, *Napoleon*, *pénz* 74000.

— *Értéktőzsde*. A tőzsdén a spekulációt a párisi kölcsöntárgyalások tartózkodóvá teszik. Az üzleti forgalom szembetűnően kisméretű. A kosztipénz három és fél 4 és fél százalék. *Tőzsdézárlat* (ezer koronákban): *Bankok*: *Angol-magy.* 83, *Bosny. agrár* 43, *Földhitelb.* 260, *Hazai* 220, *Szlavon jelz.* 34, *Lloyd-bank* 19, *Cseh ipar.* 21, *Magyar Hitel* 550, *Leszámitoló* 87, *Olaszbank* 47.5, *Mercur* 20, *Osztrák Hitel* 152, *Keresk. bank* 1090. *Takarékpénztárak*: *Belvárosi* 33, *Egyesült főv.* 196, *Ált. takarékb.* 145, *Moktár* 172, *Pesti Hazai* 3700. *Biztosítók*: *Első Magy. Bizt.* 5400, *Fonciere* 245. *Mal-mok*: *Back-malom* 75, *Borsod-miskolci* 95, *Concordia* 68, *Első budapesti gőzm.* 171, *Gizella* 46, *Hungaria* 88, *Királymalom* 38. *Bányák és téglagyárak*: *Beocsini* 1025, *Szentlőrinci* 129, *Szászvári* 315, *Kohó* 745, *Istvántéglá* 51, *Drasche* 300, *Magnezit* 2700, *Aszfalt* 44, *Ált. kőszénb.* 2350, *Salgó* 567, *Ujlaki* 260, *Urkányi* 1760. *Nyomdák*: *Athenaeum* 315, *Glóbus* 55, *Kunossy* 25, *Pallas* 48. *Vas-művek és gépgyárak*: *Fegyver* 1250, *Frankl* 100, *Ganz-Dan.* 4450, *Ganz vill.* 1925, *Hofherr* 190, *Láng* 126, *Lipták* 19, *Magyar acél* 203, *Rimamurányi* 93, *Rosseman* 45, *Schlick* 90, *Mérleg* 21. *Különb. vállalatok*: *Bárdi* 12, *Bóni* 111, *Danica* 73, *Dorogi* 21.5, *Horvát cukor* 860, *Gyapjamosó* 68, *Papír* 45. *Részvény-szerf.* 198, *Temesi szesz* 95, *Fővárosi sör* 23.5, *Mütrágya* 188, *Juta* 170, *Karton* 94, *Klein* 11.5, *Keleti* 37, *Klotild* 85, *Liget-szan.* 27, *Cukor* 2750, *Östermelő* 235, *Parut* 200, *Gummi* 136, *Szalámi* 25, *Vasutforg.* 200, *Mezőg. ipar* 505, *Mezőh. cukor* 305, *Interexim* 31, *Phöbus* 42, *Star-film* 41, *Telefon* 132.

Hirdetmény.

— *Folyó évi december hó 15-én délután* 4 órákor *Subotica*-n. *VI. Ciril* *Metoda* trg 1-c. sz. a. egy vagon almát *kr. közlegyőző* közbenjötté mellett nyilvános árverésen, készpénzfizetés mellett elárvereztetek.

— *Kelt* *Subotica*-n, 1923 december 12-én. *Dr. Klein Mátyás* ügyvéd

39 éves nőien, izr. vallásu, magas, fess, ügyvéd barátom részére kinek átnáti (Románia) nagy városban jólmenő ügyvédi irodája van, keresek

H A Z A S S Á G

céljából, hozzáillő, csinos, művelt, izr. leányt, vagy fiatal özvegyet, megfelelő hozománnyal. Hozzá tartozók kimerítő levelet „Szerp József” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. Legmesszebbmenő diszkrétio biztosítva. 9349

9349

BRAĆA KUNETZ
SUBOTICA. Glavni trg 4.

ÜVEG
PORCELLÁN
és MŰVÉSZI FESTMÉNYEK

raktárát tekintse meg
vételkötelezettség nélkül.

9321

PRVA GENERALNA BANKA, NIŠ

árlejtést hirdet a következő állomásokra szállítandó

ZABRA:

15 vagon Osijek, 11 vagon Virovitica, 3 vagon Bjelovar, 2 vagon Požega és 3 vagon Slav. Brod. A szállításnak frankó leadóállomás kell történni. Fizetés helye a Jugoszláv Bank fiókjainál.

Helyi ügynök fix fizetéssel és jutalékkal. Idősebb segéd, ki utazásra is alkalmas, két fiatal segéd gyarmat- és fűszeráru szakmából azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok fizetési igény és referenciák megjelölésével Filipp és Berger gyarmat és fűszerárnagykereskedőhöz Novisad, Petra Zrinjska ulica 3 intézendők. 9336

Uj zongorák megérkeztek. Angol és bécsi szerkezettel, remek hanggal. Wirth, Arszte, Produktiv, Stingl, Dör Lira, Lauberger gyártmányok kaphatók. Olcsóbban, mint bárhol. Részletfizetésre is. **KAIN HANGSZERÉSZ városi székház.**

ÜGYES RÖVIDÁRU SEGÉD

lehetőleg azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok referenciák- és fizetési igény megjelölésével — Hegedűs Oszkár nagykereskedő céghez Sombor küldendők. Német nyelvismeret megkívánatik, szerbül beszélők előnyben részesülnek. 9312

VILÁGCÉG KERES

9309

jólmenő iparcikkhez Sombor, Subotica, Veliki-Bečkerek és Vršac környékére

ÜGYES KÉPVISELŐT (UTAZÓT)

Nagy kereseti lehetőség, életpálya. Pályázók, akik az államnyelven kívül még németül és magyarul is beszélnek, előnyben részesülnek. — Részletes ajánlatok „M. A. 1892.” jeligére „REKLAM” hirdető irodába Novi-Sad, Jevrejska ul. 6 küldendők.

AUTÓ

Gref-Stift 38 HP. 6 üléses teljesen jó állapotban jutányosan eladó.

Cim: „KULTURA” hirdetőben Novisad, Kr. Aleksander u. 20. Telefon 533. 9381

MIDER CÉRNA

mindennemű harisnya, kötött- és gyapjúáru

KAPHATÓ

ALBERT POLLÁK

nagykereskedése Zagreb, Gajeva ulica 1. (az udvarban)

9356

FÜZŐK

legujabb szabásu halcsontos — halcsont nélküli gummi- és bebujszűzők, melltartó, gyomorszorító

HASKÖTŐK

orvosok által legujabban elismert és ajánlott szabás szerint készítek. Vidékre slusz- és csipő-méret után.

VIRÁG LEONTIN

Subotica, Kralj Aleksander ul. 11. szám. Nemzetivel szemben.

9340

Rum és Likör

essenciák (Schimmel, Fantl és Pick gyártmányok) legolcsóbban

Landauer (Lackner) drogéria

Subotica 7310

Székely és Vujkovic

különleges divatkelmék áruháza

Karácsonyi vásár áraink legalább 50%-al olcsóbbak a rendes napi áraknál!

Tiszta gyapju velour 140 c. széles D. 150.—

Kész női ruhák — — — Din. 500.—

Kész női köppenek — — — Din. 700.—

Tiszta gyapju kosztüm szövet 140 c. D. 120.—

Tiszta gyapju pepita szövetek Din. 110.—

Tiszta gyapju flanellek sima és mintás D. 80 és 90

Lusterek — — — Din. 85.—

Crepe georgette 100 c. — — — Din. 150.—

Divatsolymek 90 c. — — — Din. 100.—

Himzett selymek Din. 150.—

Delinek — — — — — Din. 20 és 50.—

Kartonok — — — — — Din. 20.—

1 vég vékonyzálu vászon — — — Din. 450.—

Férfi és női zsebkendők — — — Din. 6.—

Egy öltönyre 3 mtr gyapjusövet D. 5—700.

Áraink példátlan olcsóságáról mindenki vételkényszer nélkül meggyőződhetik.

LEVELEZÉS

Házias, Élettárs, November, Tavasz, Szép időveligére levél van a kiadóban.

Nagyon szolid intelligens, 27 éves, szimpatikus állami tisztviselő nőül venne oly kisasszonyt vagy fiatal özvegyet, aki hozománnyal vagy havi jövedelemmel rendelkezik. — Fényképes, teljes című levelet »Raguz« jellegre a kiadóhivatal továbbít. 9335

FOTÓSZALON
SUBOTICA
LEGSZEBBEN
LEGOLCSÓBBAN
KÉSZIT
FÉNYKÉPEKET

FOGLALKOZÁS

Jobb leányt kis gyermek mellé keresek, esetleg csak nappalra. Fortuna hirdető-iroda, Skotus Viatoru ulica 5. 9366

Szerbül, magyarul beszélő irodai gyakornokot azonnal felveszünk. »Rad« kereskedelmi iroda, Voinovicu ulica 5. 9360

Perfekt fogtechnikus állást keres azonnali belépésre. Cím: Boschán, Sombor, Jankovits-testvérek-u. 27. 9333

Ha jó és olcsó KARPITOS
munkát akar, forduljon Nagy Gyula kárpitoshoz

Sokolka utcában, aki a legszébb kárpitos munkát, javításokat és paplanokat készít

Eladó egy antikgyógyhártyás szalon garnitúra, — továbbá gyönyörű nyelvelő, moket divány, székek és egy használt bőr klubgarnitúra. 9374

Szerbül óhajtók tanulni fiatalabb hölgytől. Értésítést kérek »Haladó« jellegre a kiadóba. 9385

Perfekt német-magyar levelező és könyvelő, aki a szerb nyelvet is bírja, megfelelő állást keres. — Megkereséseket »Ónálló« jellegre a kiadóba kér. 9222

Szerb órákat adna jogász intelligens egyéneknek vagy tanulóknak. Az eredményért kezeskedik. — Megkereséseket »Nyelvész« jellegre a kiadóba kér. 9378

Kifutóú felvételték Medianski i drug vaskereskedésébe. 9252

Iparvállalatok figyelmébe!

Az ismert 5250 kalóriát tartalmazó

diószén
és
grízszén

a vrđnički bányából azonnali szállításra kapható

Rudarsko Ergovačko Društvo, Ruma.
9351

Kereskedelmi végzett fiatalember, magyar-német nyelvismerettel, állást keres. Cím: »Gyakornok« jellegre a kiadóba. 9374

Botosispán keresték. Ajánlatok fizetési igényeinek megjelölésével dr. Kampi János Džombolj címre kéretnek. 9383

Pénztárosnőt felvesz a Heiszler-fürdő. 9396

VÉTEL-ELADÁS

KISS ZÁLOGINTÉZET mindenféle értéktárgyakra kölcsönt nyújt. — Zálogból visszamaradt 500 méter nagyon finom szövöt férfi, női raglánoknak és télikabátoknak. Cipők, ruhák, télikabátok, szőrmék, női bunda, arany ékszerek, ezüst ékszerek olcsón eladók. I. Bogovicéva (Kinizsi) ulica 12. 7622

Benzinmotor, Benz, 70 HP, gázolaj hajtásra eladó. Tucakov Milán malomtulajdonos, Vel.-Kikinda. 9323

Eladó két szekrény, két ágy, 1 íróasztal, 1 polc, 1 asztal, 2 szalagarnitúra, álló- és függőlámpák. Érdeklődni lehet Vilsonova ulica 22. sz. alatt. 9355

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkiosztók az apróhirdetési díj feletl fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedéve 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszbelégység mellékelendő.

Állványok, íróasztalok eladók. Fortuna hirdetőiroda, Skotus Viatoru ul. 5. 9367

Szegedi szőlőkben, a villanyos - telep közelében, téli-nyári lakásra alkalmas, 1924 február 1-én beköltözhető, villának is alkalmas, cseréptetős téglalapú épület, padlós szobákkal, 2-3 kapa területtel, olcsón eladó. Érdeklődők felvilágosítást kapnak dr. Kriszthaber Gyula ügyvéd-től. Aleksandrova ulica 5. Telefon 2-13. 9389

FOGORVOSOK

és **dentisteknek legújabb és legújabbban készített mindenféle szakba vágó munkákat, aranykorona, hidak, öntött vagy stancolt munkák úgy aranyból mint randólból. Ugyanott egy ügyes állományilag vizsgáló — dentista vagy dentista fogtechnikai laboratóriuma Nova-Kanjiza, (Bánát) 9171**

Felszámolás alatt álló játékarugyárban nagyobb mennyiségű félkész és kész játékok, egy négy lóerős stabil szívógázmotor, szárszámok és gépek eladók. Érdeklődni lehet dr. Török Andor ügyvéd-nél, Stara-Kanjiza. 9324

UJ! AMOR UJ! VÁSZONZACSKÓS KÉKITŐ
Minden jó háziasszony ezt használ.
Kapható mindenütt! Első Jugoszlávai Vászonzacskós Kékitő Ipar Subotica, Tolstojeva ul. 11 8380 Telefon 690.

Divatcipők árusítása Rákosinál, kiskápolna mellett. 9274

Katóságilag eng. nyilv. zálogintézet Subotica, Aleksandrova 6. emelet. 9037

A. E. G. mozigépek! Mielőtt gépet vesz, kérjen árajánlatot minden tökéletesítéssel ellátott tüzmmentes A. E. G. mozigépekről, melyet előnyösen szerezhetsz be a jugoszlávai főképviseletnél: Orient Fari D. D. Subotica, Ciril Mitod trg 19. Lika-mozi épületben. 8823

Uj zongorák megérkeztek. Angol és bécsi szerkezetű, remek hanggal. Wirth, Arszté Produktiv, Stingl, Dör Lira, Lauberger gyártmányok kaphatók. Olcsóbban, mint bárhol. Részletfizetésre is. Kain hangszerecs, városi székház. 7451

ERNŐ
javítás átlakítás áthuzás

Nagy választék saját készítésű női és férfi ernyőkben mindenféle kivitelben. Olcsó árak!

STEIN I DRUG
Subotica, Aleksandrova ul. 11 Timár fényképsz. mellett.

Zálogintézet becsüese létszerekre diszkrétan legmagasabb kölcsönt közvetít. Brilliansért, aranyért és ékszerekért legmagasabb árakat fizet. Pátkay, a Városi Takarékpénztár zálogosztály vezetője, Ivan Antunović ulica 4.

Magányos cséplő, golyós, 9 éves, 60 colos, Máv, 45.000 dinárért szijakkal, ugyanott egy nyersolajmotor, 24 HP, alig használt, 22.000 dinárért eladó. Cím a kiadóban. 9377

Eladó sürgősen négy kapa szülő házzal együtt közvetlen az erdő mellett. Cím: Denika-trafik. 9397

Pálinkafőzőüst, modern, alig használt, 50 ltrs, 300 hkt káddal jutányosan eladó. Cím a kiadóban. 9395

KÜLÖNFÉLE

Hölgyek figyelmébe! A legszebb női toilették Adán Sterbik női divatszalonjában készülnek. — Angel és francia facon. A legkényesebb igényeket is kielégíti. Vidéki megrendelések pontosan készülnek. Sterbik Péter nőiszabó, Ada. 9293

Seleites, a gyártásnál kisebb megrült férfi, női és gyermekcipők 9 órától 1 óráig árusítatnak csak a jövő héten. »Royal« cipőgyár udvari helyiségében.

Fifi Crém
SZÁRAZ, ZSIROS
Pinter gyógyszerár
egy templom mellett. —

Elveszett ma délelőtt 9 és 10 óra között, a Jugovicu utcában, az ortodox zsidótemplom és az ortodox szalángyár között egy nagyobb pénzösszeget tartalmazó csomag. A pénzt egy szegény alkalmazott vesztette el, akinek ezt most meg kell téríteni. A megtaláló 1000 dinár jutalomban részesül. Cím a kiadóban. 9343

Házsnál, kövérségnél a dr. Hoffbauer-féle törv. védett soványítótabletták teljesen ártalmatlanok és étrendi változás nélkül is biztosan hatnak. Nem mérgező, nem hashajtó, Kimerítő leírás orvosi bizonyítványokkal ingyen. — Kapható illes-gyógyszerárban, főpostával szemben. 7141

Disznóvágást és husfűtlést elvállal Liszák Gábor, II. Senčanski put 78.

A beltéren egy modernül berendezett szobát keres a vagytrafik. 9322

Elveszett Kohn Adam kovács névre szóló fényképes igazolvány. Megtaláló adja le a kiadóba. 9300

Olcsó!!! Strapa-cipők Eisler Izsonál, barátok-temploma mellett. 9275

6 HP. benzín, 8 HP., 10 HP. és 12 HP. nyersolaj (Fahrbar und liegend)

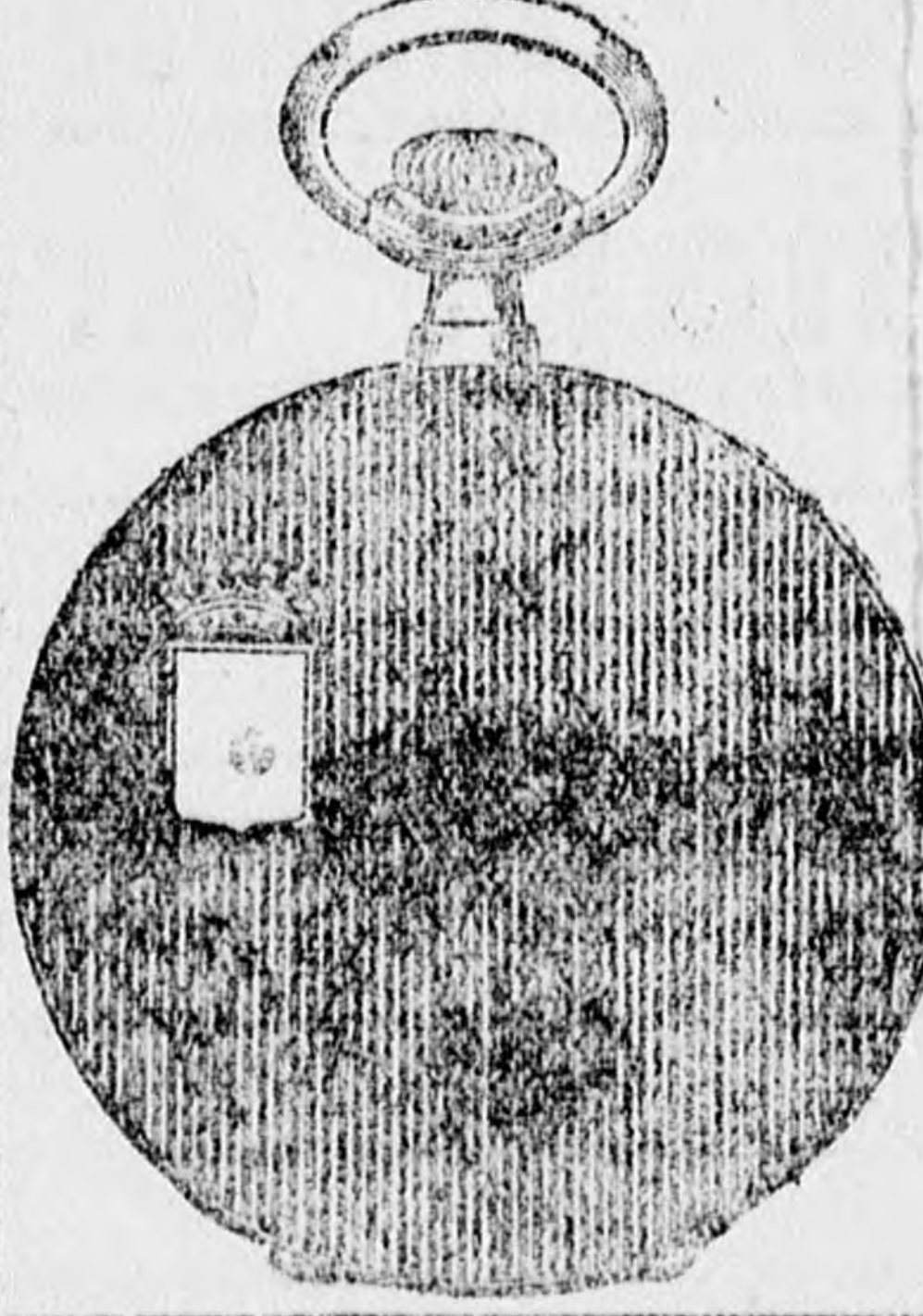
MOTOROKAT
azonnal szállít raktárról
ISTOČNO EVROPSKO DRUŠTVO
Novisad, Jevrejska ul. 14.
Telefon: 464. 8832

Kissingeni soványítótabletta ártalmatlan, orvosilag sokszorosán elismert legjobb szer. Kövérség és elzsírosodásnál használata csodás. Ismét kapható a Hercl-drogériában Subotica, Aleksandrova ulica 1. Postán rendeléseket utánvétellel azonnal elintéztünk.

Mindennemü asztalosmunkát rajz szerint Sipo asztalosnál rendelhet a legjutányosabban. Senčanski put 3. 9298

Kiadó raktár. A Zrinjski trg 24-ik számú házban kisebb raktárhelyiség kiadó. Érdeklődők a háztulajdonoshoz fordulhatnak a délelőtti órákban.

Zsákban macskát senki sem hajlandó venni,

ellenben aki a „Seidling“ cég diszes árjegyzékét átnézi, az a **karácsonyi ajándékait**

eredeti képek után rendelheti meg és teljesen nyugodt lehet afelől, hogy a kívánt tárgyat veszi kézhez. **Órákat, arany és ezüst árukat, evészközöket, kina-ezüst tárgyakat és szemüvegeket** meglepő olcsó árban talál az én sok száz képpel ellátott diszes árjegyzékemben és mindenki megleli benne a magának legjobban megfelelő tárgyat. Hogy ez tényleg így van, arról a legjobban akkor győződhet meg mindenki, ha pontos lakáscímének közlésével 2 dinár értékű levélbélyeget küld címemre, amelynek ellenében a diszes árjegyzékemet azonnal megküldöm. A naponként tekintélyes számban érkező köszönőlevelek szolgáltatják a legjobb bizonyítékát annak, hogy az áruim teljesen kifogástalan, kiváló, valamint a legjobb minőségűek. Forduljon tehát ezennel teljes bizalommal

Seidling Pál Novisad,
órás, ékszerész és optikus céghez, Kralj Petra-utica 28. szám.

Olcsó karácsonyi vásár! SAJÁT ÉRDEKÉBEN GYŐZŐ DJÖN MEGI
Férfi- és női divatcikkek, **HARISNYÁK**, keztyűk, selyemsálak
férfi ingek, nyakkendők, gallérok feltűnően olcsó árak mellett
Krausz Béla és Társa divatáruháza
SUBOTICA, RUDIČEVA ULICA 2. SZÁM.